

ΠΑΝΔΩΡΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ, Κ. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ, κλπ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

ΑΠΟ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1859 ΜΕΧΡΙΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1860.

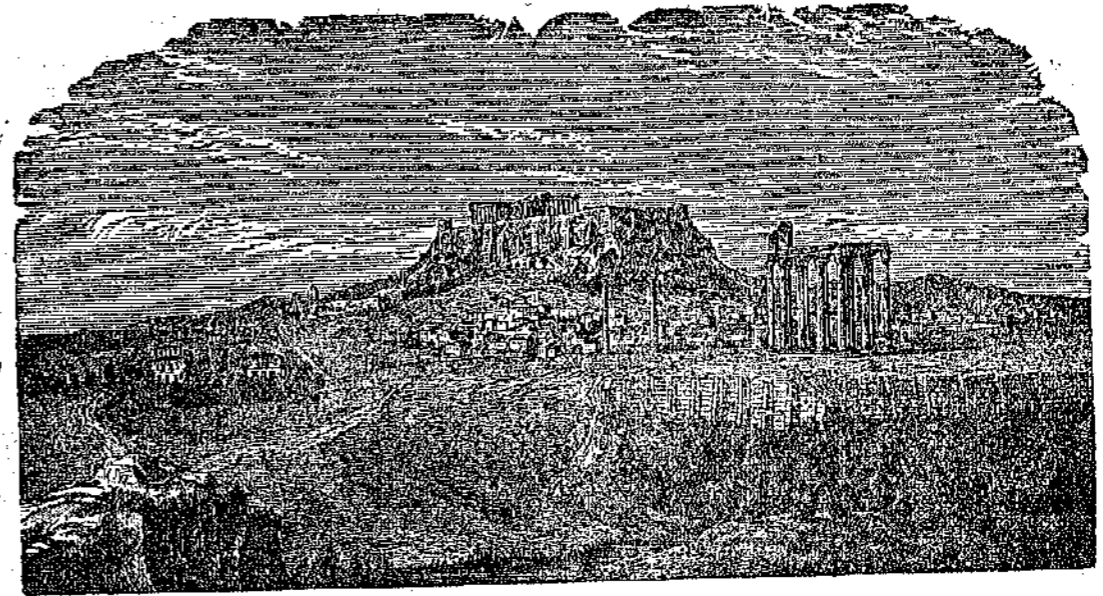

ΑΘΗΝΑΙΝ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Σ. ΠΑΥΛΙΔΟΥ.

1860.

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1859.

ΤΟΜΟΣ Γ΄.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 234.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ.

(Συνέχ. "Ἰδι φυλλ. 226. σελ. 233.)

—οοο—

Τέλος και ἡ Τύρος μετὰ δεκατριῆ πολιορκίαν ἤνοιξε τὰς θύρας της εἰς τὸν μέγαν τῶν Βαβυλωνίων καὶ Ἀσσυρίων βασιλέα (576 π. Χρ.), παραιτηθέντος τοῦ βασιλέως της Ἰσθαβάλου, τὸν ὅποιον ἀντικατέστησεν ὁ Ναβουχοδονόσορ διὰ τοῦ ὑποτελοῦς ἀντιβασιλέως Βάβλ, καὶ μετέπειτα δι' ἀπλῶν Κριτῶν ὁ πρῖν βασιλεὺς ἐστάλη καὶ ἐκρατεῖτο δμηρος εἰς Βαβυλώνα, τὸ δὲ ναυτικὸν τῆς Τύρου συντάχθη τῇ ἐκ Κυπρίων καὶ Σιδωνίων συνισταμένη συμμαχικῇ ναυτικῇ μοίρᾳ τῶν Βαβυλωνίων. (πρὸς. Moyers. Phoenician. II. I.).

Ὁ Ἀπρίης δὲν ὑπέσπρεν ἐπὶ πολὺ τὸ ὄνειδος τῆς ὑποταγῆς του· ἀμα ἀποσυρθέντος τοῦ Ναβουχοδονόσορος εἰς τὴν μητρόπολιν του, αἱ βαβυλωνιοὶ φρουραὶ ἐξεδιώχθησαν τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὁ Ἀπρίης στρατεύσας μὲ δυνάμεις ἀδράς πεζικῆς τε καὶ ναυτικῆς κατὰ τῆς Κύπρου καὶ Φοινίκης, ἐνίκησεν εἰς ναυμαχίαν μεγάλῃν τοὺς ὑποτελεῖς τοῦ Ναβουχοδονόσορος συμμαχους Φοινίκης καὶ Κυπρίους ἀποβιβάσας δὲ τὴν πεζικὴν ἐπὶ τῆς ἡρᾶς εἰς τὴν Σιδῶνα κατὰ κράτος καὶ ἐκυρίευσεν τὰς λοιπὰς τῆς Φοινίκης πόλεις. (Διοδ. I. 68.). Ἀλλ' ὁ στόλος τῆς Τύρου, νεωστὶ συγκαταταχθεὶς μεταξὺ τῶν τοῦ Να-

βουχοδονόσορος ὑποτελῶν συμμαχῶν ἤπελαι τὸν ὄλεθρον τοῦ αἰγυπτιακοῦ ναυτικοῦ καὶ τὴν ἀποκοπὴν τῆς συγκοινωνίας τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ μετὰ τῆς Αἰγύπτου· ὅθεν ὁ Ἀπρίης τὰ χεῖρα φοβούμενος ἐγκατέλειψε τὴν θέσιν του, καὶ ἐπιβίβασθεις ἐπὶ τῶν πλοίων του ὑπεχώρησε διὰ τὰ ὕδατα τῆς Αἰγύπτου (Ἡροδ. II. 161) καὶ δὲν ἐπετέθη ἔκτοτε πλέον κατὰ τῆς Συρίας.

Ἀλλὰ τὸ ἀνήσυχον πνεῦμα του ἐζήτει νέαν ἀπασχόλησιν καὶ ἐστρεψε τὰ ὄπλα του ἐπὶ τὴν Κυρηνήν καὶ Βάρκαν, ἑλληνικὰς ἀποικίας, εἰς πόλεμον οὕσας μετὰ τῶν ὑποτελῶν τῆς Αἰγύπτου Λιβύων· οἱ Λίβυες καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Ἀδικρᾶν στενοχωρούμενοι ὑπὸ τῶν Κυρηναίων ἐπαρψαν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἤτήσαντο βοήθειαν παρὰ τοῦ Ἀπρίη, αὐτὸς δὲ συλλέξας στρατὸν Αἰγυπτίων πολλῶν, ἐξέπεμπεταλεν αὐτοὺς κατὰ τῆς Κυρηνῆς, καὶ ἐκράτησε διὰ φρούρησιν τῆς Αἰγύπτου τοὺς Ἕλληνας μισοφύρους· οἱ Κυρηναιοὶ ἀπαντήσαντες τοὺς Αἰγυπτίους περὶ τὴν Ἰραβὰ ἐπὶ τὴν κρήνην Θέστην κατέστρεψαν αὐτοὺς οὕτως, ὥστε ὀλίγοι αὐτῶν ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον· τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ στασιάζαντες ἐπὶ τῇ ὑπονοίᾳ, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπίτηδες συνεστήσατο τὴν στρατείαν εἰς προφανῆ ὄλεθρον ἑαυτοῦ καὶ αὐτοὺς ἀπωλέσῃ καὶ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων ἀσφαλέστερον ἄρξῃ, διήγειρον κατ' αὐτοῦ τὸν λαὸν εἰς τὰ μεθόρια, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἐνωθέντες ἐτήρησαντο εἰς Αἴγυπτον. (Ἡροδ. II. 161. IV. 159. Διοδ. I. 68.).

ισρογλυφ.) τοῦ ἰδίου Ἀμάσιος καὶ τῆς βασιλείας Ἀγχισένης θυγατέρα, τοῦ στέμματος κυρίαν ἡγεμονίδα καὶ τοῦ θρόνου διάδοχον, τοῦ νόμου συγχορηγούτος παρ' Αἰγυπτίους τὸν γάμον μετ' ἀδελφῆς, τῆς βασιλείας μεζόνος ἑξουσίας καὶ τιμῆς τυγχανούσας παρὰ τὸν βασιλέα, καὶ τῆς γυναικὸς παρεχούσας τοὺς τίτλους εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτῆς ἄνδρα. (Διοδ. I. 27.).

Ψαμμίντιχος ὁ Γ' ἦται Ψαμμίντιχος ἀναλαβὼν τὴν βασιλείαν καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ, ἐστρατοπέδευσεν πλησίον εἰς τὸ ἀνατολικώτατον στόμα τοῦ Νεῖλου παρὰ τῷ Πηλουσίῳ καὶ ἐπερίμενον ἐκεῖ τὸν Καμβύσῃν (Ἡρόδ. III. 10.). Οἱ Πέρσαι ἐφθασαν εἰς τὸ ἴδιον χωρίον διεξέλασαντες τὴν ἀνυδρον ἔρημον μεταξὺ Ἀραβίας καὶ Αἰγύπτου, καὶ μάχης γενομένης κρατερᾶς (525 π. Χρ.) καὶ ἦν ἐπεσαν 50,000 ἐκ μέρους τῶν Αἰγυπτίων καὶ 20,000 ἐκ μέρους τῶν Περσῶν ἠττήθησαν οἱ Αἰγύπτιοι μετὰ τῶν ἐπικούρων Ἑλλήνων τε καὶ Καρῶν καὶ ἐτρόποντο εἰς φυγὴν (Ἡρόδ. III. 14. — Κτησ. περσ. 9.).

Οἱ καταλειφθέντες τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ φεύγοντες ἀτάκτως ἐφθασαν μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν εἰς Μέμφιν τὴν ἀρχαίαν τῶν βασιλείων ὠχυρωμένην μητρόπολιν τὴν παρέχουσαν μικρὰν ἀκόμη ἐλπίδα ἐπιτυχούς ἀντιστάσεως· ὁ Καμβύσης παρακολουθῶν τὸν Ψαμμίντιχον προαπέστειλεν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ τριήρη Μιτυληναίαν φέρουσαν κήρυκα πέρσῃν ἵνα προσκαλέσῃ τοὺς Αἰγυπτίους εἰς παράδοσιν τῆς πόλεως καὶ ὑποταγῆν· ἀλλ' αὐτοί, ἅμα ἰδόντες τὸ πλοῖον εἰσελθόντες εἰς τὴν Μέμφιν ἐπέπεσαν κατ' αὐτοῦ, καὶ κατέστρεψαν τὴν τριήρη κατακόψαντες τὸ πλοῖον αὐτῆς μετὰ τοῦ κήρυκος (Ἡρόδ. III. 13.).

Ἐπὶ τούτοις ὁ Καμβύσης πολιορκήσας τὴν Μέμφιν ἐξεβίβασε τὴν παράδοσιν τῆς ἀκροπόλεως τοῦ λεγομένου αλευκοῦ τείχους (Sebte-het ἰερογλυφ.) εἰς τὴν ὑποῖαν ἔθεσεν περσικὴν φρουράν (Ἡρόδ. III. 14. — πρβλ. καὶ III. 94.) καὶ καθαιρέσας τὸν Ψαμμίντιχον βασιλεύσαντα ἔξ μόνον μηνῶν (525 π. Χρ.) τὸν ἔφερον εἰς τὸ πρῶτον δημοσίᾳ φυλαττόμενον μετ' ἄλλων εὐγενῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἔδωκε τέλος εἰς τὴν Κτ' ἐγχώριον τῆς Αἰγύπτου δυναστείαν, προσαρτήσας τὴν Αἰγύπτου εἰς τὴν ἐκτεταμένην του αὐτοκράτορος καὶ κηρυχθεὶς βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, τῆς ἀνω καὶ κάτω χώρας (κατὰ τὰς ἰερογλυφικὰς ἐπιγραφὰς) καὶ θεμελιωτῆς ἐν αὐτῇ τῆς ΚΖ' περσικῆς δυναστείας.

Δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς Μέμφεως συγκροτήσας ἀνώτατον δικαστήριον ὁ Καμβύσης ἐκ τῶν λεγομένων βασιλικῶν δικαστῶν ἔθεσεν ὑπὸ δίκην τοὺς Μεμφίτας καὶ τὸν πρὶν βασιλέα τῶν, διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ διεθνούς δικαίου κατὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς Μιτυληναίας πρεσβευτικῆς νῆος καὶ τοῦ κήρυκος τὴν σφαγὴν· ἡ πόλις καταδικάσθη νὰ παραδώσῃ 2,000 υἱοὺς πολιτῶν ἵνα ὑποσώσῃ κεφαλικὴν ποινὴν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὸν βασιλοπαιδᾶ κληρονομικὸν τοῦ στέμματος ἡγεμόνα (Ἡρόδ. III. 14. 15.) ἐν ᾧ ἡ ἀδελφὴ του ἀπήχθη δούλη εἰς τὸν βασιλικὸν τοῦ Καμβύσου γυναικωνίτην.

Μετὰ τὴν ὀλοτελῆ κατὰκτησιν τῆς Αἰγύπτου ὁ Ψαμμίντιχος ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καμβύσου εἰς Σούσα μετὰ 6,000 ἄλλων αἰγυπτίων αἰχμαλώτων (Κτησ. περσ. 9.) ἐνθα τοῦ λοιποῦ διαίτῃτο χωρὶς νὰ πάθῃ τι βίαιον, ἀλλ' εἰς τὸ μετέπειτα φωραθεὶς ἐπὶ ἐπαναστατικῇ μετὰ τῆς Αἰγύπτου ἀλληλογραφίᾳ, ἠναγκάσθη νὰ πῆρ φάρμακον, τὸ διὰ τὸ χρώμα του καλούμενον «ταύρου αἷμα» καὶ οὕτως ἀπέθανε.

Ὁ Καμβύσης εἰς τὴν μέθην τῆς νίκης καὶ τῶν κατακτήσεων του ἐρέσθη ἀπηνῶς κατὰ τῆς Αἰγύπτου τῶν βασιλείων τῆς, καὶ τοῦ θρησκουμάτος τῆς· εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπόρθησιν τῆς Μέμφεως εἶχεν ἔλθει ἐπιτήδες εἰς Σάιν ἵνα ὑβρίσῃ τὸν νεκρὸν τοῦ ἀποθανόντος Ἀμάσιος, τὸν ὁποῖον ἀφ' οὗ ἐξέβαψεν ἀνοσίως, διέταξε νὰ αἰκίσωσι καὶ ἔπειτα νὰ κατακαύσωσι, καὶ κατὰ τὰ δύο ἔτη τῆς ἐν Μέμφει διαμονῆς του ἐξέχουσε τὸ ποτήριον τῆς ὀργῆς του ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τοὺς θεοὺς τῶν, διώκων τοὺς ἱερεῖς καὶ καταστρέφων τοὺς ναοὺς τῶν, καὶ ἀνασκάπτων καὶ αὐτῶν τῶν βασιλείων τοὺς τάφους. (Ἡρόδ. III. 16. 27. 37.). Μόνον εἰς τὴν θέαν τῆς Σάιος Νηΐθ, τὴν τοῦ Ἰλλίου μητέρα, ἔδειξε σέβας ὁ ἡλιοπάτρης πιστὸς τοῦ Ὁρομάσδου Καμβύσης, καὶ κατεδέχθη νὰ μνηθῆ καὶ τὰ μυστήριά της ὡς φαίνεται ἐν ἰερογλυφικῇ ἐπιγραφῇ ἀγαλματίου τινὸς ναοφύρου, ἐν τῷ Οὐατικανῷ τῆς Ῥώμης εὐρισκομένου ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Καμβύσου, καὶ ἐχούση οὕτως· «Ὁ ἑπαρχος, βασιλικὸς ἐπίτροπος, Οὐζαχάρσεν, υἱὸς τῆς Γεμάθου, λέγει· στρατείαν ἐποίησατο ὁ μέγας βασιλεὺς καὶ κύριος τῆς γῆς Καμβύσης κατὰ τῆς Αἰγύπτου· οἱ λαοὶ ἀπάσης τῆς γῆς παρεκολούθησαν αὐτῷ, καὶ κυριεύσας πᾶσαν τὴν χώραν ἔδωκεν αὐτῇ εἰς οἰκίαν αὐτοῦ· κατέστη δὲ μέγας ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου, καὶ μέγας βασιλεὺς ἀπάσης τῆς γῆς. Ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης μοι παρέσχε τὸ ἀξίωμα τοῦ μεγάλου βασιλικοῦ ἐπιτροπῆ καὶ μοι ἐκέλευσε νὰ παρακολουθῶ ὡς σύμβουλος καὶ ἔφορος τῶν κτημάτων τῶν ναῶν. Ἰλλάξε δὲ ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης τὸν τίτλον οὕτως· ΒΑΣΙΑΒΥΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΧΩΡΑΣ, ΥἱΟΣ ΤΟΥ ΗΑΙΟΥ. Καὶ ἀπεκαλύφθη εἰς τὴν Αὐτοῦ ἱερὰν Μεγαλειότητα τὸ μέγαλον τῆς πόλεως Σάιος, ἣτις ἐστὶν ἡ ἔδρα τῆς θεᾶς Νηΐθ, τῆς μεγάλης μητρὸς, ἣτις ἐγέννησε τὸν Ἰλίον τῆς τὸν πρωτότοκον, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα· - - - - καὶ ἤμην ἐνάγων παρὰ τῇ Αὐτοῦ ἱερᾷ Μεγαλειότητι τῷ βασιλεῖ Καμβύση τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ἐγκατέστησαν ἑαυτοὺς ἐν τῷ ναῷ τῆς Νηΐθ, ἵνα διωχθῶσιν ἀπὸ ἐκεῖ, ἵνα ὁ ναὸς τῆς Νηΐθ ἐντελῶς ἀγιοσθῆ ὡς καὶ πρότερον· καὶ διέταξεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης ἵνα διωχθῶσι πάντες οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες ἐγκατέστησαν ἑαυτοὺς εἰς τὸν ναὸν τῆς Νηΐθ, νὰ κρημνισθῶσι πᾶσαι αἱ οἰκίαι αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν παρὰ τῷ ναῷ. - - - - Καὶ διέταξεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης νὰ ἀποδοθῶσιν αἱ ἄγναι θυσίαι Νηΐθ τῇ μεγάλῃ, τῇ θεᾷ μητρὶ τῶν μεγάλων τῆς Σάιος θεῶν ὡς καὶ πρό-

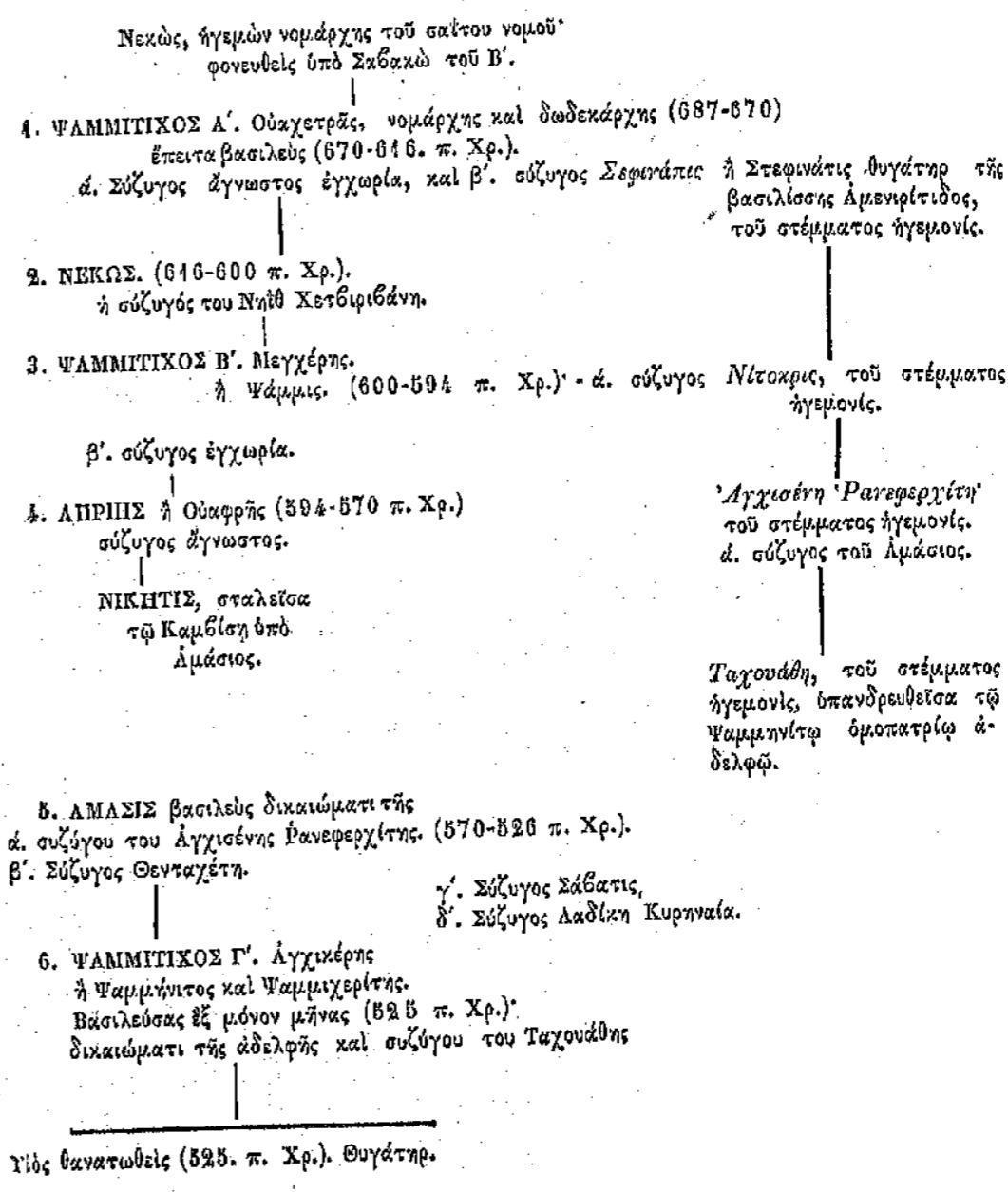
» τερων· καὶ διέταξεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης ἵνα ἐορτάζωνται πᾶσαι αἱ πανηγύρεις αὐτῆς καὶ πᾶσαι αἱ ἐορταὶ ὡς καὶ πρότερον τοῦτο ἐγένετο. - - - - Καὶ ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς Καμβύσης ἐπορεύθη εἰς Σάιν, καὶ εἰσῆλθεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης εἰς τὸν ναὸν τῆς Νηΐθ αὐτῆς, ἀπέβη ἐπὶ τῆς νήσου τῆς μεγάλης καὶ ἰψίστου ἀγίουσύνης αὐτῆς, καὶ προσέφερε πᾶσας τὰς νενομισμένας θυσίας Νηΐθ τῇ μεγάλῃ, τῇ θεᾷ μητρὶ τῶν μεγάλων θεῶν, ὡς ἔπραττον καὶ πάντες οἱ εὐεργεταὶ βασιλεῖς πρὸ αὐτοῦ. Καὶ ἐκελεύσθη ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης, ἵνα διδάξωσιν αὐτῷ

» τὸ ἀπειρον τοῦ μεγάλου ταύτης τῆς μητρὸς τοῦ Ἰλλίου αὐτῆς· καὶ ἐτέλεσεν ἡ Αὐτοῦ ἱερὰ Μεγαλειότης πᾶσας τὰς τελετὰς ἐν τῷ ναῷ τῆς Νηΐθ, καὶ ἀνέθηκε δωρεάν, ἀπείρωμα τῷ Κυρίῳ τῆς αἰωνιότητος εἰς τὸ ἄδυτον τοῦ ναοῦ τῆς Νηΐθ, ὡς ἐτέλουν πάντες οἱ βασιλεῖς πρὸ αὐτοῦ. (Πρβλ. de Rougé, Memoire sur la statueite naophore au Vatican. — καὶ Brugsch, Aegypt. S. 247).-

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1859.
ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ

Π Ι Ν Α Ξ

Γενεαλογικὸς τῆς ΚΣΤ' σατταῖδος δυναστείας.

σουσαι παρειαί του ὠχρίασαν, τὸ ἀνένδς τῶν χα-
 ρακτῆρων τοῦ προσώπου του ἐλύθη, καὶ ὕπνος ἤ-
 συχος τὸν κατέλαβεν. Ἐκεῖ γλυκεῖαι εἰκόνες ἀνέ-
 τεῖλον εἰς τὴν φαντασίαν του. Παρήγορος ὄνειρος
 τῷ παρέστησε τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν του,
 προσέτι δὲ καὶ τὸν πατέρα του. οὐχὶ ὄνοφρον καὶ
 ἐπιπλήττοντα, ἀλλὰ δάκρυα συμπαθείας ἔχοντα
 εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Μετ' ἐπιπλήξεως εἶδε καὶ τὴν
 Ἠλεονόραν λαμπροστόλιστον ὡς νύμφην, φέρου-
 σαν τὸ λευκὸν ἔνδυμά της, τὸ λεπτὸν νυμφικὸν
 κάλυμμα, βαδίζουσαν περιεσταλμένως, καὶ μετ' ἡ-
 θύους εὐδαίμονος καὶ σεμνῆς ταραχῆς, ἥς ἡ χάρις
 ἔβλεπε παρ' αὐτῆ τὴν τοῦ κάλλους καὶ τῆς νεότη-
 τος. Οὐδέποτε ἦν ὠραιότερα ἡ Ἠλεονόρα, διότι εἰς
 τὸ τελορηθμῆτον της βλέμμα ἐνέλαμπεν ἡ χαρὰ
 της. Τῷ ἐφαίνετο δὲ ὅτι δὲν τὴν ὠδήγει ἡ εὐπαί-
 θεια μόνη εἰς τὸν βωμὸν, ἀλλ' ἀνεπίστοῦ εὐτυχίας
 συγκλίσεις ἐπεφαίνετο ἐπὶ τοῦ προσώπου της. Ἀλλὰ
 τίς ἦν ὁ εὐδαίμων, ὁ τοιούτους παλμούς εἰς τὴν καρ-
 διάν της διαγείρων; Τοῦτον δὲν ἐδύνατο νὰ ἰδῆ
 ὁ Σωσθένης, διότι ἀγλῆς ἠγείρετο πρὸ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν του. Καὶ γνωστὸν μὲν τῷ ἐφαίνετο τὸ ἀνά-
 στυμά του, τὸ σῶμά του, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον μά-
 τιν ἐπροσπάθει νὰ ἰδῆ καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ. Νέα τότε
 ἀγωνία τὸν κατέλαβεν ἐν τῷ ὕπνῳ του, πυρετὸς
 ἰηλοτυπίας, ἀπειλῶν νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν παραφροσύ-
 νην, ἥτις πρὸ δύο ὥρων τὸν εἶχε περιαγάγει εἰς
 ἐσχατὸν κινδύνον, καὶ ἐν μεγάλῃ ταραχῇ ἤρξατο
 παρομιλῶν πάλιν.

— Τῷ ὄντι λοιπόν, ἔλεγε, τῷ ὄντι, Ἠλεονόρα,
 δὲν μ' ἀγαπᾷς πλέον; Ἡ μήτηρ μου, ἡ ἀδελφὴ μου
 σοὶ εἶπον ὅτι ἤμην ἀνάξιος τῆς ἀγάπης σου. Ἀλλ'
 ἰδοὺ τώρα σὲ παρακαλοῦσιν ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὁ πατήρ
 μου μὲ συγχωρεῖ. Ἄκουσον, μὴ μὲ φεύγῃς. . . Μὴ
 ὑμνεύσῃς ἄλλον. . . Ἀπόδος μοὶ τὴν ζωὴν. . .
 διὰ νὰ σ' ἀγαπᾷ. . . πάντοτε. . . πάντοτε. . .

Ταῦτα δὲ λέγων, ἀνέστη ἡμέρα, ἠνέωξε τοὺς ὀ-
 φθαλμούς του, . . . καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι τὸ ὄνειρόν του
 ἐξακολουθεῖ! Εἰς τὸ πλευρὸν τῆς κλίνης του εἶδεν
 ἰστάμενον τὸν πατέρα του, ὠχρὸν ἔχοντα τὸ μέ-
 τωπον, τελλίμενον τὸ βλέμμα. Ἡ ὄψις του ἐξέφρα-
 ζε ταραχὴν βαθεῖαν, πόνον ἐγκάρδιον καὶ σιωπη-
 λὸν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς του ἀπεισιζόντο οἱ σπα-
 ραγμοὶ τῆς ψυχῆς του, καὶ ἡ φοβερὰ πεποιθήσις ὅτι
 ἂν ἀπέθνησκεν ὁ μονογενὴς υἱὸς του, θὰ συναπέ-
 θνησκε καὶ ἡ γυνὴ του, ἐδιπλασιαζέε τὸν ἀγῶνά
 του· διότι ἡ δυστυχὴς μήτηρ παρεδίδοτο τότε εἰς
 θανάσιμον ἀπελπισίαν. Τοὺς ὀλοφυρμούς της ἀκούων
 ὁ Σωσθένης ἐξέτεινε πρὸς αὐτὴν τοὺς βραχίονας,
 προσεμιδίασε πρὸς τὴν ἀδελφὴν του, καὶ λυμβά-
 νων ἀμφοτέρως, τὰς ἐσφιξεν εἰς τὰς ἀγκάλας του.
 Ἐπειτα δὲ, καταπεσὼν εἰς τὸ προσκεφάλαιόν του,
 παρεδόθη εἰς αἰσθήματα βίαια, ὑπερβαίνοντα τὰς
 δυνάμεις του. Ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἀνεζωογονήθη, καὶ
 ὁ ἀιτρός λαθὼν τὸν σφιγμὸν του, ἐνέκραξεν,
 — Βασίθη! . . .

Ἀπερίγραπτοι εἰσὶν αἱ ἀλλεπάλληλοι κινήσεις δι'
 ὧν ἡ ψυχὴ βίαιως διέρχεται, ἀπὸ τῶν βασάνων.

τῆς ἀπελπισίας μέχρι τῶν ἐκστάσεων χαρᾶς ἀπρο-
 δοκήτου καὶ αἰφνυδίας, καὶ ἀδυνατοῦμεν νὰ εἰ-
 πώμεν ποίαν ἐντύπωσιν ἡ λέξις αὕτη εἰσώθη ἀπε-
 τέλεσεν ἐπὶ τῆς μητρὸς τοῦ Σωσθένου, ὡς καὶ
 τὴν παράφορον χαρὰν τῆς Βαλερίας καὶ τῆς Ἠλεο-
 νόρας. Τὸ αὐτῆρόν πρόσωπον τοῦ Προέδρου περιε-
 χύθη αἰφνης ὑπὸ ποταμοῦ δακρύων. Ὁ δὲ Σωσθένης
 περὶ αὐτὸν περιφέρων τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀνεγνώ-
 ριστε τὸν μικρὸν καιτῶνα, ὃν κατ' ἔχει εἰς τοῦ πα-
 τρός του, καὶ πέριξ τῆς κλίνης του τοὺς γονεῖς καὶ
 τοὺς συγγενεῖς του, ὅσ' ὦν ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν ἐγ-
 καταλειφθῆ, καὶ εἰσέτι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν διατελῶν
 τοῦ ὄνειρου του, ἐστῆριξε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς Ἠλεο-
 νόρας. Βλέπων δ' αὐτὴν φέρουσαν τὴν συνήθη ἔνδυ-
 μασίαν της ἀνέκραξεν ὡς ἐν παραφορᾷ·

— Ἐὶ κάλυμμα, τὰ στέφανα τί τὰ ἔκαμες; . . .
 Ὁ νυμφίος σου, . . . τοῦ γάμου αἱ προπαρασκευαί, . . .
 τί ἔγειναν;

— Φεῦ! ὁ πυρετός, ἡ φρενήτις ἐπανῆλθεν, εἶπε,
 μετ' ἀπελπισίας ἡ Ἠλεονόρα. Ὁ ἀποθάνῃ. . . Ὁ ἀ-
 ποθάνῃ κ' ἐγὼ, ἐπρόσθεσε, καὶ ἔπεσεν ὡς λειποψυ-
 χόσσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Βαλερίας.

— Μ' ἀγαπᾷ πάντοτε! ἀνέκραξεν ὁ Σωσθένης.
 Δὲν ὄνειρεύομαι! Τὴν χεῖρα τῆς μητρὸς μου κρατῶ
 καὶ φέρω εἰς τὰ χεῖλη μου! Ἡ ἀδελφὴ μου μὲ φιλεῖ,
 ὁ πατήρ μου μ' ἐναγκαλιζέται! . . . ὦ! ποῖα δι'
 ἐμὲ εὐτυχία!

Ἀλλὰ τότε, τῆς μνήμης κατ' ὀλίγον ἐπανερχο-
 μένης μετὰ τῶν αἰσθήσεων, ἀνεπώλησε διὰ μιᾶς
 τὴν πρὸ τῆς ἀσθενείας φοβερὰν θέσιν του, καὶ ἤρξη-
 σε πάλιν διὰ διακεκομμένων λέξεων νὰ ἐκφράσῃ
 τὴν ἀπελπισίαν του, λέγων ὅτι ἡ τιμὴ του εἶναι ἐκ-
 τεθειμένη, ὅτι εἶναι ἀνάξιος τῆς ζωῆς ἢ τῷ ἀποδί-
 δουσιν. Ἀλλ' ἡ Βαλερία, ἔνοουσα τὸν λόγον τῆς
 ταραχῆς του, τῷ ἐνεχείρισε χαρτίον, καὶ τὸν πα-
 ρεκάλεσε νὰ τὸ ἀναγνώσῃ. Ὅταν δὲ ὁ Σωσθένης εἶ-
 δεν ὅτι τοῦτο ἦν ἐξόφλησις τοῦ νέου λόφου, δι' ἣν
 τῷ ὄφειλον αὐτὸς ποσότητα, καὶ ἦν ἡ Βαλερία ἐ-
 πλήρωσε, τότε βαθεῖα μετάνοια τὸν κατέλαθε,
 συναναμμιγμένη μετ' ἀπερᾶντου εὐγνωμοσύνης, καὶ
 ἠθέλησε νὰ ὁμολογήσῃ ὅλα τὰ σφάλματά του, διὰ
 νὰ ζητήσῃ αὐτῶν τὴν συγχώρησιν. Ἀλλ' ὁ πατήρ
 του τῷ ἐπέβαλε σιωπὴν.

— Σκληρὸν ἦτον, τῷ εἶπε, τὸ μάθημα, καὶ δὲν
 θέλεις τὰ λησμονήσῃ. Ἐδιδάχθης ὅτι κατὰ τῶν
 παγίδων τοῦ κόσμου, κατὰ τῶν κκιῶν καὶ τῶν
 ἐλαττωμάτων, τὸ ἀριστὸν φυλακτήριον εἶναι αἱ
 πατρικαὶ συμβουλαί, ὅτε ἐν ἀσθενείαις καὶ συμφο-
 ραῖς αἱ μόναι προσφυγαὶ εἰσὶν ἡ μητρικὴ θεραπεία,
 ἡ ἀδελφικὴ ἀφοσίωσις, ἡ συγγενικὴ ἀγάπη, καὶ
 εἰμὶ βέβαιος, ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θεοὶ εἰπῆς ποτέ
 πλέον, ὡς συνήθιζες ἄλλοτε· εἰς κέρακα ἢ οἰκο-
 γενεῖα!

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΩΜΟΠΟΛΕΩΣ
 ΣΤΕΝΗΜΑΧΟΥ.

Ἐν Στενημάχῳ τῇ 20 Αὐγούστου 4889.

— 000 —

Περσποῦδαστέ μοι φίλε.

Εἰς Ἀθήνας.

Ἐνῶ ὑπὸ τῶν γοητευτικῶν οὐρανῶν τῶν Ἀθηνῶν
 ἀνεπνέομεν τὴν αἴθρα τῆς θείας ἐλευθερίας, καὶ ἀ-
 μέριμνοι, ἐπλάττομεν ἐν τῇ φαντασίᾳ μας διάφο-
 ρα σχέδια μελοποιῆς εὐδαιμονίας, σὺ μὲν ὁ πανόλ-
 βιος ὠναιρεύσο, χωρὶς βεβαίως ἄδικον, βῆμα βου-
 λευτικῶν ἢ λειτουργίαν τῆς σεμνῆς θέμιδος, ἡ ὑ-
 πηρεσίαν τῶν Μουσῶν καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἐγὼ δὲ,
 ἐνθυμισαί πῶς αἰφνης κατελαμβανόμην ὑπὸ πι-
 κρᾶς μελαγχολίας, αἰφνης διέκοπτον πᾶσαν συν-
 διάλεξιν, καὶ εἰς τὰς φιλικὰς σου ἐρωτήσεις περὶ
 τοῦ τί ἔχω, μίαν σοὶ ἐδίδον ἀπόκρισιν, ἔχω πα-
 τριδα δούλην.

Παρήλθεν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη. . . καὶ πρὸ ἐνδὲς ἤδη
 ἔτους, ἀφότου ἀπεχαιρέτησα τὴν ἀθάνατον τῆς Ἀ-
 θηνᾶς πόλιν, εἶμαι καταδεδικασμένος νὰ διαγῶ
 δούλιον ἡμᾶρ, καὶ νὰ βλέπω τοὺς ἑμογενεῖς μας
 καταδυναστευομένους καὶ βιοῦντας τὸ δὴ λεγόμε-
 νον βίον ἀβίωτον.

Ἰπὸ τοιαύτας δὲ περιστάσεις διατελῶν, πολλὰ-
 κίς καὶ τὴν φύσιν αὐτὴν μέμφομαι διὰ τὴν ἀναι-
 σθησίαν της· διότι στέργει ν' ἀνθῆ καὶ νὰ λαμπρύ-
 νηται τόσον φαιδρῶς ὑπὸ οὐρανὸν δούλων, καὶ ὁ
 ἥλιός μας φαίνεται μικρὸς καὶ ἀσθενής, καὶ ἡ σελή-
 νη ἄχαρις, καὶ τὰ πάντα μαῦρα καὶ σκοτεινὰ πρὸς
 ἐν μόνον εὐχαριστίως ἐνατενίζω, ἀλλὰ καὶ τοῦτο
 μετὰ ὀλίψεως, πρὸς τὸ περῆθῆν, καὶ πάλιν κατα-
 δικάζω ἑμαυτὸν διὰ τὴν ἀδυναμίαν μου ταύτην,
 καὶ ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῆς ἀτυχοῦς Πατρίδος
 μου διὰ τὴν ἀπιστίαν καὶ ὀλιγοψυχίαν μου.

Ἄλλ' ἴσως σὺ, φίλτατε, ἐλαχιδάνας ταῦτα ὡς
 ἐμπνεύσεις βεβαστικῶν καὶ μελαγχολικῶν οἰστρῶν.
 διότι σὺ δὲν ἐνοεῖς, (καὶ εἶδε, μυριάκις εἶθε, ποτέ
 νὰ μὴ λάβῃς πείραν τοῦτου), τί ἐστὶ βίωτος ἐν
 δουλείᾳ· ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ καταλυθῶ
 τὴν εὐκρίτητον καρδίαν σου, περιγράφων σοὶ τὰ
 δεινὰ, ἅπερ πάσχουσιν οἱ ἑμογενεῖς μας.

Μόνον θέλω πληρῶσαι μίαν ἐπιθυμίαν σου, ἣν
 πολλάκις μοὶ ἐξέφρασας, τοῦ νὰ σοὶ γράψω τινὰ
 περὶ τῆς Πατρίδος μου.

Ἡ Πατρίς μου λοιπόν, ὡς γνωρίζεις, καλεῖται
 Στενημάχος (δ). Καὶ ἐκ πρώτης μὲν ὄψεως φαί-
 νεται, ὅτι ἡ παραγωγὴ τῆς ὀνομασίας ταύτης εἶναι
 παρὰ τὸ Στενή-μάχη· ἀλλ' ὁ αἰσθητικὸς πατριώ-
 της μου Λευκίας ἐτυμολογεῖ αὐτὴν (ἐν τινὶ ὑποση-
 μειῶσει Συγγράμματός του τινος) παρὰ τὸ Ἰσταιο-
 μάχη, (μάχη τῶν Ἰσταιῶν,) λέγων, ὅτι Ἰσταιεῖς,

ἐκ τῆς ἐν Βυβλίᾳ Ἰσταιίας εἰς γρόνους ἀρχαιοτάτους
 ἀπέκησαν εἰς τὰ μέρη ταῦτα, καὶ ἐπειδὴ μάχη ἐ-
 κράτησαν τῶν Ἰθαγενῶν, ἐκ τούτου ὠνόμασαν τὸ
 χωρίον Ἰσταιομάχη, ἐξ ὅ κατὰ παραφορὰν
 Στε(ν)ίμαχος. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν μαρτυροῦνται ὑπὸ
 οὐδενὸς τῶν ἀρχαίων, καθόσον γινώσκω, οὔτε ὁ
 Λευκίας ἀναφέρει μαρτυρίαν τινὰ, ἀλλ' οὐδὲ ἐπιτο-
 πῶς ἐμαρτυρήθη μέχρι τοῦδε ὑπὸ ἐπιγραφῆς τινος.
 Περὶ τούτων δὲ εἶναι, ὅτι εἰς τὰ στόματα τῶν γερο-
 τωτέρων κατὰ παράδοσιν φέρεται, ὅτι οἱ Στενημα-
 χᾶται εἶναι Ἀθηναῖοι, καὶ παράδοξον, ὅτι ὁ Γάλ-
 λουθ εἰς τὴν ἑλ. ἱστορίαν αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ Γε-
 ωγραφίας τῆς Ἑλλάδος, περὶ Θράκης λαλῶν, λέ-
 γει τὰ ἐξῆς. . . α Πόλις ἀξιδόλογος τῆς Μεσο-
 γείας (Θράκης) Οὐσκούδαμα [ἢν Σαταμιάμα (*).
 Περὶ ταύτης δὲ τῆς πόλεως Οὐσκούδαμα δύναμαι
 νὰ σοὶ παραπέμψω, ἐὰν ἔχητε περιεργασίαν τινὰ εἰς
 τοὺς ἐξῆς συγγραφεῖς, οἵτινες εἶναι, καθόσον γι-
 νώσκω, οἱ μόνοι ἀναφέροντες περὶ αὐτῆς. Εὐτροπ.
 VI. c. X. καὶ τὰ Σχόλ. τοῦ Tschuche σελ. 335.
 — Πτολμ. 3. 41. — Sext. Rug. o. 9. — Am-
 mian Marcel. 14. 11. et 27. 4. — Jordanes de
 regn. success. l. 1 d. m, 684.) Σημειωτέον δὲ,
 ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς τὴν ὀνομάζουσι Στε(ν)-
 νήμαχον.

Τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς ὀνομασίας.
 Κεῖται δὲ ὁ Στενημάχος εἰς τὰς πρὸς Βορ. ὑπε-
 ρείας τῆς Ροδόπης μεταξύ δύο βραχιόνων αὐτῆς,
 ἀποτελούντων μικρὰν κοιλάδα, μεσημβρινῶς τῆς Φι-
 λιππουπόλεως, ἀφ' ἧς ἀπέχει τρεῖς περίπου ὥρας.
 Ἡ τοποθεσίᾳ δ' αὐτοῦ εἶναι μαγευτικὴ. Ποταμὸς
 εὐμεγέθης, ἔχων τὰς πηγὰς του εἰς τὰς φάραγγας
 τῆς Ροδόπης διαβρεῖ αὐτὸν ἀπὸ Ν. πρὸς Β, χωρι-
 ζόμενος διὰ διωρύγων εἰς πολλὰ βράκια, κινδύοντα
 μύλους καὶ ἐλαιοτριβεῖα (ἢ μάλλον σιταμοτριβεῖα
 καὶ καρσοτριβεῖα) καὶ τὰς καλούμενας τυπᾶντιτας
 (ἡματιστυπεῖα ἢ ἐριουτυπεῖα) καὶ πρὸς Μ. μὲν
 καὶ Δ. ὑψοῦνται οἱ βραχίονες τῆς Ροδόπης, κατὰ
 τὸ πλεῖστον ὄντες κατάφυτοι ὑπὸ ἀμπέλων καὶ
 διαφόρων δένδρων, πρὸς Β. δὲ ἐκτυλλίσσεται ἀπέ-
 ραντος πεδιάς ὀμαλωτάτη, ἐκτεινομένη μέχρι τῶν
 προπόδων τοῦ Αἴμου, βστικὴ ὑπερπᾶνω ὑψοῦ τὰς
 χιονοσκεπεῖς κορυφὰς του μέχρι τῶν νεφῶν, τὰ ὁ-
 ποῖα ὑποβαστάζει· ἡ ἀπέραντος δ' αὐτῆ πεδιάς, ἥτις
 ἀρχομένη ἀπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ Ὀρέθλου πρὸς Δ.
 καταλήγει εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Βυζεῖνου, τοῦ Ἑλλη-
 σπόντου καὶ τοῦ Αἰγείου, διαβρέχεται καθ' ὅλον αὐ-
 τῆς τὸ μήκος ὑπὸ τοῦ ἔβρου, εἰς δὲ χύνονται πλεῖ-
 στοὶ ἄλλοι ποταμοὶ καὶ ῥοακὲς καὶ χεῖμαρροι ἐκ
 τῆς Ροδόπης καὶ τοῦ Αἴμου παγάζοντες ὡς καὶ
 ὁ ἡμέτερος, συμβάλλον μετὰ τοῦ ἔβρου δύο περί-
 που ὄρας πρὸς Ἀν. τῆς Φιλιππουπόλεως. Πρόσι-
 διάζει δὲ εἰς τὸν Στενημάχον καὶ μικρὸς τις ζωτι-
 κώτατος ἀνεμὸς ἰσπερινὸς καλούμενος ὑπὸ τῶν
 κατοίκων. Ἡ θαυμαζομένη Κρηνησία ἤθελε φανῆ
 θεραπευτικὴ ταπεινὴ ἀπέναντι τῶν σπανίων θεληγ-

(*) Γράφι Στανιμάκα, κατὰ βαρβαρικὴν φωνήν.

των και καλλονών της τοποθεσίας του Στενημάχου. Αλλά κριμα, ετι στενάζει υπό την δουλειαν!

Ο Στενημάχος είναι πόλις άρχαιοτάτη, ως εικάζεται εκ πολλών τεμνηρίων και εκ πολλών καιμηλίων της άρχαίας τέχνης και επιγραφών, ών τινες μὲν εδημοσιεύθησαν υπό του Κ. Γ. Τσουκαλά εν τῇ Ιστοριογεωγραφικῇ τῆς Φιλιππουπόλεως περιγραφή αὐτοῦ, τινὲς δὲ ἐστάλησαν πρὸς τὴν ἐν Αθήναις Ελ. Αρχ. Εταιρίαν. Καὶ τῆς Βυζαντινῆς δ' ἐποχῆς σώζονται πολλὰ λείψανα, ὡς πρὸς Ν. ἤμισιν περίπου ὥραν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐρείπια ναοῦ και φρουρίου, ἀναγερόντος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. Ἀλεξίου, ἀνδρὸς μ' ἀπατῆ ἢ μνήμη! (διότι ἐνταῦθα ἀπὸ μνήμης μόνον δύναται τις νὰ γράφῃ διὰ τὴν ἀπόλυτον ἑλλησιν βιβλίαν), καλοῦνται δὲ τὰ ἐρείπια ταῦτα Καλῆς. ἐπίσης και πολλὰ περιεκλήσια εἶναι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν ἤμαξ τὰ μάλιστα ὁ Στενημάχος κατὰ τὴν ἐμπορίαν και τὴν εὐπορίαν, ὡς λέγει ἢ παρῶσι, και τόσον, ὥστε πολλὰ τῶν οἰκιδῶν αὐτοῦ ἦσαν χρυσῶ πεποικιλμένα, οἱ δὲ Στενημαχῆται ἐνεθύνοντο χρυσᾷ, ἀρρακόμενοι εἰς τὴν ἑλ. ἐνδυμασίαν. Ἀλλ' οἱ Τούρκοι ἐφθόνον τοὺς Στενημαχῆτας, οἵτινες πάντοτε φημιζόνται και ὡς καλὰ παλληκάρια. Ὄθεν ἐκαιροφυλάκτων διὰ νὰ λεηλατήσωσιν αὐτούς. Πρῶτον λοιπὸν Σιγάτης τις καλούμενος περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐπιδραμὸν τὸν Στενημάχον, κατέκαυσεν αὐτὸν ὅλον, μετὰ 15 δὲ περίπου ἐτῆ ἄλλος Τουργολοστῆς, ὁ Ἰμὴν Ἀγῆς ἐλεηλάτης και διήρπασεν αὐτόν, και κατὰ τὰς δύο δὲ ταύτας περιστάσεις οἱ Στενημαχῆται ἔδειξαν ἡρωϊκὴν και ἀξίαν τῆς φήμης των ἀνδρείαν και καρτερίαν.

Και μ' ὅλας ταύτας τὰς καταδρομὰς πάλιν συνήλθη και ἐντὸς ὀλίγου διὰ τῆς φιλοπονίας των πολιτῶν ἀνέλαθεν, ὡν ἦδη μία των μεγαλειτέρων και ἐπισιομωτέρων Κωμοπόλεων τῆς ἐπαρχίας Φιλιππουπόλεως και ἄλλης τῆς Θράκης.

Ὁ Στενημάχος διὰ τοῦ εἰρημένου παταροῦ χωρίζεται εἰς δύο μεγάλας συνοικίας, ὡν ἡ μὲν δυτικωτέρα καλεῖται ἰδίως Στενημάχος, ἡ δὲ πρὸς Ἀν. Ἀμπελίνας, κάτωθεν δὲ τοῦτου πρὸς Β. ὑπάρχει και τρίτη συνοικία Τσιπροχώρι καλουμένη. Ἀπαντες οἱ κάτοικοι τοῦ Στενημάχου περὶ τὰς 10 χιλ. ὄντες, εἶναι, ἐξαιρουμένων ὀλίγων Τούρκων εἰς τὸ Τσιπροχώρι κατοικούντων, Ἑλληες, λαλοῦντες τὴν ἑλ. γλῶσσαν, ὅπως αὐτὴ λαλεῖται εἰς τὴν Πελοπόννησον και κατὰ τὴν Ἀ. Ἑλλάδα, καθαρεύουσιν και ἀπῆλλαγμένην ἑσθραρισμῶν.

Τόσον δὲ γνήσιος και πρόδηλος εἶναι ὁ Ἑλληνισμὸς τοῦ Στενημάχου, ὥστε και αὐτοὶ οἱ νεωτερισταὶ των Βουλγάρων, οἵτινες τόσον τολμηροὶ ἐδείχθησαν περὶ τὰ νέα δόγματα των, οὐδὲν ἐκαινοτόμησαν περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπιτρέπουσιν αὐτῷ νὰ ἑλληνίζῃ, ἀν και δὲν παύσῃ προσπάθωντες νὰ εἰσαγάγῃσι και εἰς αὐτόν τὴν ἐπιρροή των. . . (ἄλλου παπᾶ εὐαγγέλιον πάλιν τοῦτο· διότι φαίνεται ὀλίγα ἐφάνησαν εἰς τινὰς τὰ ὑπάρχοντα δειγμά

μας. . . και ἐπρεπε νὰ χωρισθῶμεν χριστιανοὶ ἀπὸ χριστιανῶν!)

Ὁ κυριώτερος πόνος των Στενημαχῆτων συνίσταται εἰς τὴν καλλιέργειαν των ἀμπελῶν και τὴν μεταξοτροφίαν, ἧτις ὁσημέραι τελειοποιεῖται, μετέρχονται δὲ και πολλὰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις.

Εἰς τὸν Στενημάχον ὑπάρχουσιν ἐπτὰ ἐκκλησίαι, και τῶρα ἀνεγείρεται και ἄλλη.

Ἐκαταὶ οἱ Στενημαχῆται ὡς γνήσιοι Ἕλληες περιθάλπουσι τὴν προγονικὴν παιδείαν. Πρὸ 15 δὲ περίπου ἐτῶν καθίδρυσαν και δύο ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα, ἐν εἰς τὸν ἰδίως Στενημάχον, και ἕτερον εἰς τὸν ἀμπελίον. Ἀλλ', ὅτε μετ' ὀλίγον ἐσκέφθησαν και περὶ συστάσεως ἑλ. σχολεῖου, αἱ δύο κοινότητες ἐπράξαν τὸ μέγα σφάλμα τοῦ νὰ συστήσωσιν ἑκατέρω ἰδίον ἑλ. σχολεῖον, ὥστε ὑπάρχουσι δύο τοιαῦτα ἀνευ ἀνάγκης τινός, μάλιστα μετὰ μεγίστης θλιβῆς τῆς Κωμοπόλεως και τῆς σπουδαζούσης Νεολαίας· διότι τὰ δύο ταῦτα σχολεῖα διὰ τὴν σικρότητα των πόρων των εἶναι ἀτελέστατα, ἔχοντα ἀνά ἓνα και μόνον διδάσκαλον. Πιστεύομεν δὲ, ὅτι οἱ φιλότιμοι και ἀξέπαινοὶ διὰ τὸν πρὸς τὰ καλὰ ζήλῶν των Στενημαχῆται θέλουσιν ἐννοήσαι τὸ ἀληθὲς αὐτῶν συμφέρον και σπεύσει νὰ ἐνώσωσι τὰ δύο ἑλ. Σχολεῖα εἰς ἓν κεντρικόν, ὑπερ ὑπόσχεται πλεῖστα καλὰ και εἰς τὴν Κωμόπολιν και εἰς τὰς περὶ κόμας και τὰ χωρία.

Αἱ δὲ κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα θαυμάσιοι πρόδρομοι, τὰς ὁποίας ἀνέδειξαν τα Σχολεῖα ταῦτα μ' ὅλας τὰς ἐλλείψεις των, ἀπέδειξαν τρανώτατα τὴν εὐφυίαν, φιλομαθειαν και τὴν ὑπερ τῆς προγονικῆς παιδείας προθυμίαν τῆς Στενημαχῆτιδος Νεολαίας.

Ἀλλὰ ἐννοοῦντες οἱ φιλόκαλοὶ Στενημαχῆται, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ γυναικείου φύλου τὰ μάλιστα συντελεῖ εἰς τὴν πρόδρον και εὐμερίαν τῆς κοινωνίας, ἐφρόντισαν πρὸ πενταετίας ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῶν καταβάλλοντες τὸν ὀβολὸν των νὰ συστήσωσι Παρθενωγωγεῖον, ὑπερ εὐδοκίμῃς πρὸ ἐνὸς ἐτους διευθύνει ἢ ἐξ Ἀθηνῶν εὐπαίδετος Κ. Ἀγγελικὴ Γαλίνθου.

Συγαινεῖται τῷ ὄντι και κατανύγεται ἡ καρδία παντὸς Ἑλλῆνος, βλέποντος τὴν φιλοτιμίαν και προθυμίαν των δυστυχῶν ὁμογενῶν μας πρὸς ἀνάκλησιν τῆς πατρίδος παιδείας τα και εὐκλείας. Πόσον δὲ αἱ τοιαῦται κοινότητες, αἱ ὁ Στενημάχος, εἶναι ἀξίαι νὰ ἐφελεκύσωσι τὴν προσοχὴν και γενναίαν συνδρομὴν των βαθυπλοῦτων ὁμογενῶν μας!

Δίκαιον δ' εἶναι ἐνταῦθα χάριν εὐγνωμοσύνης ν' ἀναφέρω, ὅτι εἰς τὴν καθίδρυσιν τοῦ ἑλ. Σχολεῖου τὰ μέγιστα συντέλεσεν ὁ ἐν Κισνοβίῃ πατριώτης ἡμῶν Κ. Ἀπόστολος Δ. Μεζεβίρης, ἐπίσης και ὁ ἐν Πετροῦπόλει πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀποθιώσας Ἀγνώσιος Καμιζόπουλος, γνωστὸς εἰς τὸ Πανελλῆνιον, ὁ δὲ φιλόπατρις Κ. Ἀθανάσιος Φιλιππίδης προσήνεγκεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Σχολεῖου ἀξιόλογον αἰρᾶν των ἑλ. ποιητῶν και πεζογράφων τῆς ἀτρεατύπου ἐκδόσεως τῆς Λειψίας.

ἔπεθῆμον νὰ σοὶ γράψω τινα και περὶ τῆς γλώσσας των Στενημαχῆτων, περὶ ἑθίμων, παραδόσεων, μύθων κλπ. ἀλλὰ μοὶ λείπει ὁ καιρὸς ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Εὐτύχει ὁ πὸς ΒΑΣΙΛΙΟΣ Γ. ΣΚΑΡΑΡΗΣ

ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ.

Ὁ Λαμαρτίνος ἐγεννήθη τὴν 9 Ὀκτωβρίου 1790 εἰς Μαζῶν. Ὁ πατὴρ του εὐρεθεῖς ἐν τῷ μέσῳ των ταρχῶν τῆς Ὀλιβερωτάτης ἐκείνης ἐποχῆς τῆς Γαλλίας, και πληρωθεῖς μάλιστα ὑπερασπισόμενος τὸν βασιλεῖα εἰς Κερμαεικόν, ἐπρεπεν ἀποπνῶν μίσος κατὰ τῆς Γαλλικῆς μεταπολιτείας και κατὰ τῆς ἄρχαίας, καθ' ἣν οἱ πεπαιδευμένοι ἐξηρτῶντο ἀπὸ των ἀμαθῶν οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἀπὸ των κακούργων. Ὁ δὲ νέος Λαμαρτίνος ἔλαβε τὰς ἐντυπώσεις τοῦ πατρός του, και κατ' ἀρχὰς εἶχε προνήματα ἀριστοκρατικὰ.

Τὰ πρῶτα ἐτῆ αὐτοῦ διήλθεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς μητρὸς και των ἀδελφῶν του, ἕως οὐ εἰσῆλθεν εἰς τὸ Γυμνάσιον, ὅπου ἐτελείωσε τὰ μαθήματα αὐτοῦ κατὰ τὸ 1809. Ὀλίγα σημεία ποιήσεως ἐφαίνοντο ἐν αὐτῷ μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, και μόνον ὅτε ἤλθεν εἰς Παρισίους, μετὰ τὸν εἰς Ἰταλίαν πλῶν του, ἔγραψε δοκιμῶν τι τραγωδίας Σαοὺλ καλουμένης.

Ἰνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας του ἐπορεύθη και δεύτερον εἰς Ἰταλίαν και τότε ἐτχηματίσθη ὁ ποιητῆς· ὁ ὠραῖος οὐρανὸς τῆς Ἰταλίας τὸν ἐνέπνευσεν. Εἶδεν ὁ Λαμαρτίνος μετὰ Ὀλῖψιας πίπτοντα τὸν ἀετὸν τῆς Γαλλίας, και τότε ἐγινεν ἐπὶ βραχὺ τωματοφυλάκῃ· ὀλίγον δ' ἔπειτα συνέγραψε βιβλίον ἐλευθέρων ἰδεῶν, ὑπερ ὅμως δὲν εὐρεν ἐκδότην.

—Τί! οὐ μᾶς εἶπες ὅτι εἶναι ἀριστοκράτης, ἀκούω ἀνακράζοντα τὸν ἀναγνώστην, και αἴφνης μετεβλήθη εἰς δημοκράτην;

Περίμενε ὀλίγον ἀκόμη, ἀναγνώστα, και τότε θὰ γνωρίσεις πόσῃ πίστιν πρέπει νὰ διδῇ τις εἰς ποιητὰς πολιτικούς. Οὐχὶ μετὰ πολλὴν ἡράσθη θερμῶς νεάνιδος τινος· ἡράσθη αὐτῆς με ὄλην ἐκείνην τὴν νεανικὴν φλόγα ἧτις ὅτε μὲν ταχέως ἐξαλείφεται, ὅτε δ' ἀργά· τὸ δεύτερον τοῦτο συνέβη εἰς τὸν Λαμαρτίνον. Τοῦτον δὲ τὸν ἔρωτα ψάλλει εἰς τὰς ποιήσεις του, ἐν αἷς ἢ νεῖνις φέρει τὸ ὄνομα τῆς Ἑλθίρας.

Αἱ ποιητικαὶ του μελέται ἐτυπώθησαν ὑπ' ἀνθρώπου νοήμονος, ὅστις ἐνόμισεν ὅτι ὁ ποιητῆς μας βεβαίως ἐπὶ τὸ κοεῖττον κατὰ τὸ μέλλον ἔμελλε νὰ βαδίσῃ. Καὶ οὕτως ἐνόμιζεν ἅπανα ἡ Γαλλία· δυστυχῶς και ἡ Γαλλία ἠπατήθη και ὁ τυπογράφος. Τὸ ποίημα ἐντούτοις ἐκεῖνο, ἅμα τυπωθὲν, μεγίστην προῦξένησεν ἐντύπωσιν εἰς τὴν Γαλλίαν· διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν μόνον ὠραῖον ὑπῆρχε σύγγραμμα τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ,

ἢ δὲ ποιήσις δὲν εἶχεν ἀρχίσει ν' ἀναγεννᾶται εἰσέτι. Αἱ ποιητικαὶ μελέται, τὸ ἀριτοῦργημα τοῦτο τοῦ Λαμαρτίνου, ἐνοῦν τὴν φαντασίαν μετὰ τῆς πραγματικότητος, τὴν κομψότητα μετὰ τῆς υπερβολῆς, τὴν χάριν μετὰ τοῦ ὀλισμοῦ, τιμᾶται δικαίως. Μετ' ὀλίγον ὁ Λαμαρτίνος ἐλησμονῆσε πρὸς στιγμὴν τὴν ποιήσιν, διορισθεῖς ἀκλόουθος εἰς τὴν ἐν Φλωρεντία πρεσβείαν. Ἡ εὐτυχία ἤρχισεν ἤδη, ὑπέληψιν ἀπέκτησεν, ἐκληρονόμησε περιουσίαν μεγίστην ἐνὸς θείου του, και ἐνωμπεύθη ὠραιστάτην Ἀγγλίδα και πλουσιωτάτην. Πλὴν δὲν ἐγνώριζε νὰ διατηρήσῃ τὴν εὐτυχίαν! Ἡ στιγμιαία αὐτὴ εὐτυχία, τὰ πλοῦτη εἰς τὰ ὅποια ἐνετρώθη, δὲν ἐχρησίμευσεν εἰς οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ καθιστῶσι πικροτέρην τὴν ἀνάμνησιν τοῦ παρελθόντος εἰς τὰς βραδυτέρον ἐπελθούσας ἡμέρας τῆς δυστυχίας.

Ἐπέστρεψε δὲ εἰς Παρισίους κατὰ τὸ 1829, ἐνθα ἐξέδωκε τὰς ἁρμορίας του· τὸ ποίημα ἦν ὠραϊώτατον και ὑψηλότατον, αἱ εἰκόνες αὐτοῦ λαμπραὶ και παθητικαί, ἡ γλῶσσα ὄντως ἁρμονικὴ· ἀλλὰ φεῖ! ἦτο τὸ τελευταῖον τοιοῦτον ἔργον του. Πάσαντα γίνεται μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Κατὰ δὲ τὰς πικραμονὰς τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1830 διορίζεται πρέσβυς ἐν Ἑλλάδι· ἅμα ὅμως μιλῶν τὴν πᾶσιν των Βουρβόνων ἐσπευσε νὰ δώσῃ τὴν προτίμησιν του.

Κατὰ τὸ 1831 ἐπεταέφθη τὴν Σερβίαν, Ἑλλάδα, μικρὰν Ἀσίαν, Συρίαν, Ἰουδαίαν και Ἀίγυπτον. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο τῆς ὀδοιορίας του ἀπώλεσε τὴν μόνην θυγατέρα του, τὴν Ἰουλίαν, ἣν ὑπερνήγα. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν Γαλλίαν ἐξέδωκε τὰς σημειώσεις του, βιβλίον ἀσήμενον και οὐδόλωσ ἄξιον τῆς φήμης του, διὸ και οὐδόλωσ ἤρσεν εἰς τὸ κοινόν. Ἰφὸς ἀκατέργαστον, κρίσεις ἀντιπάσκουσαι, ἰδοὺ τὰ ἐλαττώματα τοῦτου τοῦ βιβλίου.

Ὁ Λαμαρτίνος ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ νομοθετικοῦ σώματος ἐδείχθη πομπώδης, γενναῖος και ζωγραφικῶν μᾶλλον ἢ κρίνων. Δυστυχῶς ὅμως και ἐνταῦθα πολλὰμὲς ἀντέφρασε πρὸς ἑαυτὸν, και θέλων νὰ ὑπερασπίζηται ἀπάσας τὰς φατρίας, παριστῶν ὠραίαν τὴν τε δημοκρατίαν και τὴν ἀριστοκρατίαν, ἐπολέμει πολλὰμὲς ἑαυτόν. Ἐρωτηθεῖς ποτε εἰς ποίαν μερίδα ἀνήκει, ἀπεκρίθη διὰ των τυπικῶν ἐκείνων φράσεων, τὰς ὁποίας λέγουσι πάντοτε, οἱ εἰς μόνον τὸ συμφέρον αὐτῶν προσέχοντες.

—Ὅ,τι πράττω τὸ πράττω διὰ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, εἰς οὐδεμίαν ὅμως φατρίαν ἀνήκω.

Ὁ ποιητῆς, ὁ ἀληθὲς ποιητῆς ἀπωλέσθη, ἔπαυσεν ἡ ποιικιλία και ὠραϊότης των ἐκφράσεων, ἔπαυσε τὸ κατὰ τὰ πρῶτα αὐτοῦ ποιήματα λαμπρὸν και ζωηρὸν ὕψος, ἐπὶ ἀνέληψις δὲ ἀτυχῆς των αὐτῶν ἰδεῶν και ὕψος βεβασμένου, ἰδοὺ τὰ χαρακτηριστικὰ των μετέπειτα συγγραμμάτων αὐτοῦ. Κλαύσατε, Μαῦσαι, τὸν ποιητικὸν θάνατον ἀνθρώπου ὅστις μόλις ἀρχίσας κατέπληξε τὸν κόσμον διὰ των ὠραίων αὐτοῦ ἰδεῶν, και ὅστις προβαίνων ἀπώλεσε τὴν ἀποκτιθεῖσαν φήμην.

Και εξέδωκε μὲν μετὰ ταῦτα ἔτι τὴν πρῶτον ἐνός ἡγέλου καὶ τὸν Ἰοκελίον, πονήματα σώζοντα μικρά τινα λείψανα τῆς ἀρχαίας γλαφυρότητος τῶν πρώτων αὐτοῦ πονημάτων. Ἀλλ' ἐρχόμεθα νῦν εἰς ἕτερον στάδιον τοῦ Λαμαρτίνου, τὸ ἱστορικόν.

Ἄν ἐπιθυμῆτε νὰ μάθητε πῶς ἔγινεν ὁ Λαμαρτίνος ἱστορικὸς, τὸ πρῶγμα εἶναι εὐκόλον. Εἰς τὴν βουλὴν εἶχεν ἀντικάλους γλαφυροὺς, ἔχοντας κρίσιν καὶ παῖραν τοῦ κόσμου, γνωρίζοντας ἀκριβῶς τὴν ἱστορίαν, ἧς ἡ γνώσις χρησιμεύει πολὺ ὅταν πρόκειται νὰ ἐκφέρωμεν γνώμην περὶ τῶν παρόντων· οὗτοι λοιπὸν διὰ τῆς ἱστορίας εὗρισκαν ἐπιχειρήματα τὰ ὅποια οὐδόλως ἠδύναντο νὰ εὗρωσι διὰ τῆς φαντασίας καὶ τῆς ποιήσεως. Καὶ ἰδοὺ λοιπὸν ὁ Λαμαρτίνος ἠναγκασμένος νὰ μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν.

Ἀλλ' ἡ γνώσις ἀπλῶς τῶν ἱστορικῶν γεγονότων δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ εἴπῃ τις ὅτι γνωρίζει τὴν ἱστορίαν· διότι καὶ αὐτὰ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τὰ παριστάνουσι πολλὰκις πλεῖστοι συγγραφεῖς ἀυθαίρετοι, μὲ ὅποια ἐπιθυμοῦσι χρώματά, ἄλλοι, ὡς δημοκράται, ἐπαινοῦντες τὴν δημοκρατίαν, ἄλλοι ὡς ἀριστοκράται τὴν ἀριστοκρατίαν, οἱ μὲν τοῦτο τὸ ἔθνος οἱ δὲ ἄλλο, οἱ μὲν κατηγοροῦντες τοὺς Λουθηθρανοὺς διότι εἶναι Καλθίνοι, οἱ δὲ τανάπαλιν· πόσον λοιπὸν εὐκολώτερον δύναται τις ν' ἀπατηθῆ ὅταν πρόκειται περὶ ἱστορικῶν κρίσεων τῶν αἰτίων τῶν γεγονότων;

Καὶ ἴσως ἂν ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ ἐξ αὐτῆς μόνον ὠφέλειαν, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐμβαθύνῃ τόσον εἰς αὐτὴν προκειμένου ὅμως περὶ συγγραφῆς ἐπρεπε νὰ καταβάλλῃ πλεῖστον κόπον, ἵνα διαχωρήσῃ πρῶτον τὰ ἀληθῆ ἀπὸ τῶν ψευδῶν καὶ ἔπειτα ἵνα ἐξαγάγῃ συμπεράσματα· διότι οἱ μὲν ἱστορικοὶ οἱ διηγουμένοι ἀπλῶς τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, ὅταν δὲν ἴναι ἀπαθεῖς, ὅπερ συχνότατα συμβαίνει, εἰς ἄλλα μὲν τῶν γεγονότων ῥίπτουσι τὸ ὕδωρ τῆς λήθης, ἄλλα δὲ μεταπλάττουσι, καὶ ὀλίγιστα διατηροῦσι ὡς ἔχουσιν, οἱ δὲ κριτικοὶ εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀληθέστεροι.

Ὁ Λαμαρτίνος, ὅστις δὲν ἠγάπα τὰς χρονοτριβὰς, ἐννοήσας ὅτι χρειάζεται κόπος πολὺς, συνέστησε νέαν σχολὴν ἱστορίας (εἰάν δὲν προσβάλαμεν τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀπονέμοντες αὐτὸ εἰς τὰς μυθιστορίας).

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ Λαμαρτίνος ἱστορικὸς, ἱστορικὸς περιέργος, τοῦ ὅπου τὰ συγγράμματα ἀπέχστε, ριζάτε ἀναγνώστα, ν' ἀναγινώσκητε, ἀπέχστε νὰ τὰ πιστεύητε. Γεγονότα πολλὰκις φαντασιώδη κατέχουσι σελίδας ὀλοκλήρους. Ἄρχεται ἄλλως καὶ ἄλλως τελειώνει τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, τὸν αὐτὸν ἥρωα νῦν μὲν κατηγορεῖ, νῦν δ' ἐπαινεῖ, ὅτε μὲν γράφει ὡς δημοκρατικὸς ὅτε δὲ ὡς ἀριστοκρατικὸς. Ἐν γένει δ' ἅπαντα τὰ ἱστορικὰ συγγράμματα τοῦ Λαμαρτίνου ὀλίγον διαφέρουσι τῶν μυθιστοριῶν τοῦ Δουμά, τῶν ἔχουσιν βᾶσιν ἱστορικὴν. Προσηλοὶ τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου εἰς γεγονότα ἀσήμαντα ἢ ἂν ἐπισύρῃ αὐτὴν εἰς τὰ σπουδαιότερα οὐδέποτε τὴν ἱκανοποιῆ. Αὐτὰ τὰ ἔργα ταῦτα οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀξίαν, οὔτε ὡς ποιήσις καθαρὰ, οὔτε ὡς ἱστορία.

Καὶ ἕτερα δίκαια κατηγορία προσάπτεται εἰς τὸν πολιτικὸν Λαμαρτίνον, ἡ μεταβολὴ αὐτοῦ εἰς δημοκράτην. Εἰς ὅποιονδήποτε μερίδα καὶ ἂν ἀνήκῃ τις, ὅποιοιδήποτε φρονήματος καὶ ἂν ἴναι, ποτὲ δὲν δύναται νὰ κατηγορηθῆ, καὶ ἐσφαλμένη ἐὰν εἶναι ἡ ἰδέα του, τόσον, ὅσον κατηγορεῖται ἐκείνος ὅστις ἐκ τῆς μιᾶς μεταβαίνει εἰς τὴν ἄλλην μερίδα. Ποία πίστις δύναται νὰ δοθῆ εἰς τοιοῦτον ἄνθρωπον; Ἀν εἶναι ὑποκτος μήπως ἐκ ταύτης μεταβῆ πάλιν εἰς τὴν πρῶτην;

Ἡ ἀστασία καὶ ἡ σπατάλη εἰσὶ τὰ κύρια αἰτία τῆς προδοσίας· δυστυχῶς καὶ τὰ δύο ὑπάρχουσιν εἰς τὸν Λαμαρτίνον. Ἐν τούτοις ἐν τῇ δημοκρατικῇ αὐτοῦ πορείᾳ ἐπράξε πρᾶξιν ἀξιοπαινοῦ, ἐμποδίσας τὴν ὀλιγαρχίαν νὰ παρεκτραπῆ εἰς βῆμα τρομερόν, βῆμα ἀνάσιον, βῆμα ὅμοιον τοῦ κατὰ τὸ 1793. Ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη ἤθελε τὸν τιμήσῃ πολὺ περισσότερο, ἂν τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον οὗτος ἐσβέσεν, αὐτὸς οὗτος δὲν τὸν ἀνῆπτεν. Τί λέγετε; νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἄνθρωπος ὅστις πρότερον δὲν ἀνῆκεν εἰς οὐδεμίαν φατρίαν, κατὰ τὸ λέγειν του, ἀνῆκεν εἰς ἀπάσας; εἶναι δυσάρεστον νὰ προσάψῃ τις τοιοῦτον ῥῆπον εἰς τὸν βίον τὸν πολιτικὸν τοῦ Λαμαρτίνου, εἶναι ὅμως ἀληθές.

Ἀλλ' ἂς παρατρέξωμεν τὸ πολιτικὸν στάδιον τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ἂς ρίψωμεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν πέπλον τῆς λήθης, διὰ νὰ μὴ εὐρισκόμεθα αἰωνίως ἠναγκασμένοι νὰ ψέγωμεν ἄνδρα, ὅστις ἕνεκα τῆς περὶ τοῦτο πλάνης του παρεμέλησε ἄλλο λαμπρότερον καὶ ἡσυχότερον στάδιον, τὸ τῆς ποιήσεως. Πολλὰκις γράφων τις τὸν βίον ἀνδρὸς ἐνδόξου, βιάζεται νὰ παρασιωπήσῃ τὰ λάθη, τὰ σφάλματα καὶ τὰς πλάνας αὐτοῦ ἡμεῖς, ὡς βλέπετε, δὲν τὰ παρασιωπῶμεν, ἀλλὰ δὲν εἰσερχόμεθα εἰς τὰ καθέκαστα. Ἐπανερχόμεθα ἤδη πάλιν εἰς τὸν ποιητὴν καὶ τὸν συγγραφέα. Φεῦ! εἶναι δεινὸν τὸ ἔργον τὸ ὅποιον ἐπιχειροῦμεν, καὶ λυπηρὸν τὸ καθήκον ἡμῶν, διότι εἰς μὲν τὰς ἀρχὰς ἡμεῖς ἠναγκασμένοι νὰ ἐπαινώμεν, νῦν δὲ νὰ ψέγωμεν. Ὁ Λαμαρτίνος ὁμοιάζει τὰ εὐώδη ἄνθη τῆς πρωίας τὰ μαραινόμενα μετὰ ταῦτα.

Ὁ Ραφαήλ οὐ μόνον στερεῖται τῆς χάριτος καὶ λεπτότητος τῶν πρώτων αὐτοῦ ἔργων, οὐ μόνον στερεῖται τῶν λαμπρῶν ἐκείνων εἰκόνων τῶν ἀφθόνως διακοσμουσῶν τὰ πρῶτα αὐτοῦ συγγράμματα, ἀλλὰ καὶ μικρά τινα ψήγματα ἀργύρου ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐν αὐτῷ, εἰσὶ μίμησις τῶν ὠραίων αὐτοῦ ἔργων. Ἐγράψε μετὰ τὸν Ραφαήλ ἐν δράμα καὶ ἐν μυθιστορήματι, τὸ ἐν τοῦ ἄλλου μετριώτερον.

Ἡ ἱστορία τῆς καλλινορθώσεως, ὡς ἅπαντα αὐτοῦ τὰ ἱστορικὰ συγγράμματα, γέμουσι εἰκόνων ὠραιότατων μὲν, ἀλλ' οὐχὶ ἀκριβῶν. Ἐλλειψίς ἀναλογίης, κρίσεις ἀσταθεῖς περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου, τοιαῦτα τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τούτου τοῦ βιβλίου. Καὶ ὅμως μεγίστην ἐπροξένησε τούτο ἐντύπωσιν εἰς ἅπανσαν τὴν Γαλλίαν, ὅπου ἀγαπᾶσι τὰς πα-

θητικὰς διηγήσεις. Καὶ τῷντι ἂν στερεῖται τὸ σύγγραμμα ἐπιστημονικῆς κρίσεως, θεωρούμενον ὅμως ὡς διηγήσις εἶναι ὠραῖον, πλῆρες συγκινήσεως καὶ πάθους, ψαῖον καὶ αὐτὰς τὰς βαθυτέρας τῆς καρδίας χορδὰς. Ἀλλ' ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν ὁ ἱστορικὸς πρέπει νὰ ἴναι ἀκριβής, κριτικὸς, οὐχὶ παθητικὸς καὶ δραματικὸς. Μάρτυς ὁ Θεουκιδίδης. Ἀπελπισθεῖς νὰ κατορθώσῃ τι ὡς πολιτικὸς, ἰδὼν βαθμηδὸν μακτιοιούμενας ἀπάσας αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας, ὁ Λαμαρτίνος ἀπεσύρθη ἤδη ἐκ τοῦ πολιτικοῦ σταδίου καὶ ἀκαμάτως γράφει.

Ὁ Σουλτάνος Ἀβδουλ Μεζίτ ἐδωρήσατο αὐτῷ κτήματι ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ εἰς τὴν κοιλίᾳ τῆς ἀρχαίας Ἀυδίας, ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Καίσιρου, τεσσαράκοντα ὥρας μακρὰν τῆς Σμύρνης.

Ὁ Λαμαρτίνος ἐπορεύθη κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1830 ἵνα ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ κτήμα τοῦτο, εὐγνωμονῶν πρὸς τὸν Σουλτάνον, ὅστις γνωρίζων ἔτι δωρεὰν οὐδεὶς δύναται νὰ ἐπαινήσῃ τὴν Τουρκίαν ἀπεφάσις νὰ μεταχειρισθῆ τὸ μέσον τοῦτο.

Πρὶν περαιώσωμεν τὸν βίον τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅστις κατ' ἀρχὰς λαμπρὸς διατελέσας ἤδη βασιανίζετο ὑπὸ τῆς πείνης, ἂς ἀναφέρωμεν τινα περὶ τοῦ κατ' ἴδιον βίου αὐτοῦ, ἵνα δώσωμεν νόξιν περὶ τῆς μεταβολῆς ἧτις συνέβη εἰς τὰ συγγράμματά του.

Ὁ Λαμαρτίνος πλούσιος ὢν ἐνυμφεῖσθαι πλουσίαν γυναῖκα, ὅπερ ὑψέσθη τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ γάμος τὴν πολυτέλειαν, ἡ μᾶλλον τὴν σπατάλην, εἰς ἀριστοκράτης ἐνόμιζεν, ὅτι οὕτω πρέπει νὰ φερόνται, καὶ ὡς δημοκράτης δὲ ἔβρεπε πρὸς τοῦτο ἵν' ἀποκτήσῃ εὐνοίαν τοῦ λαοῦ. Δυστυχῶς ἡ περιουσία του ἤρχισε νὰ ἐλαττωθῆται ἐπαισθητῶς, ὑπέπεσεν εἰς χρεῖα, ἐδυοτύχησεν. Ἐναγκάσθη νὰ συγγράφῃ βιαιότερον ἐλπίζων διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν κατάστασίν του. Ἀλλὰ τὰ συγγράμματα τὰ ὅποια γίνονται πρὸς ζωάρειαν δὲν ἔχουσι ποτὲ τὴν ὠραιότητα ἐκείνων τὰ ὅποια γίνονται πρὸς δόξαν. Ὁ γράφων βιάζεται νὰ τελειώσῃ, δὲν ἐρευνᾷ, δὲν ἐπιεξεργάζεται αὐτὰ καὶ οὕτω ἐκδίδονται τὰ συγγράμματα ἐλλιπῆ, ἀσχητὰ, λανθασμένα.

Ἀν γράφει ὅτι ἐπιθυμᾷ, ἀλλὰ βιάζομενος γράφει ἐν καιρῷ χαρᾶς, ἐν ὥρᾳ θλίψεως, ἀκηδίας· ἐν τούτῳ διαφορά ὕψους, διαφορά χαρακτῆρος εἰς τὸ αὐτὸ σύγγραμμα. Ἀν γράφει ποιήματα ὅπταν ὁ θεὸς ἐκείνος τῆς ποιήσεως οἴστας τὸν ἐπέληθ, ἀλλ' ὅπταν ἀναγκασθῆ, τοῦτο δὲ συμβαίνει συχνάκις· ἔλεν οὐδεμίαν ἐμπνεύσει.

Ἰδοὺ ἡ αἰτία τῆς διαφοράς τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Βεβαίως ἐὰν ἡ δυστυχία αὕτη δὲν συνέβαινεν εἰς αὐτὸν, ἡ Γαλλία θὰ ἐκαυχᾶτο τὴν σήμερον ὡς ἔχουσα ποιητὴν λαμπρότατον, ποιητὴν ὅμως οὐχὶ πολιτικὸν ἢ ἱστορικόν. Διότι ὡς πρὸς τὸ ἱστορικὸν μέρος δὲν ἔδειξεν οὐδόλως ἴχνη λαμπρότητος, ὡς πρὸς τὸ πολιτικὸν δὲ, οὐδεμίαν σταθερότητα φρονημάτων.

Πρώτων ἐτῶν ἐγένετο συνεισφορὰ ὑπὲρ τοῦ Λαμαρτίνου, ἀλλ' ἡ συνεισφορὰ αὕτη ὑπῆρξεν ὡς σταγὼν ἐν θαλάσσῃ. Ἐς πρὸς τὸ ἠθικὸν μέρος ὁ Λαμαρ-

τίνος εἶναι ἀγαθός, ἀπληστος ἐπαίνων, ἀγαπᾶν νὰ εὐεργετῆ, ἀλλ' ἀσταθής.

Καὶ ὡς τελευταίαν ἀπόδειξιν τῆς ἀσταθείας ταύτης ἀναφέρωμεν τὸ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἑλλάδα πολιτεύμα τοῦ ἀνδρὸς. Ταύτην ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἔμνησεν ἄλλοτε ὁ Λαμαρτίνος, ἔπειτα δὲ ὑβρίσεν αὐτὴν καὶ περιεφρόνησε. Ἀν μνησικακοῦμεν διὰ τοῦτον, ἀλλ' ὡς νέαν φέρωμεν ἀπόδειξιν τῆς ἀσθενείας τῶν περὶ πολιτικῶν πραγμάτων κρίσεων τῶν ποιητῶν. Α. Π.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ἘΝ ΣΟΥΡΕΣΙΩ (ἩΡΩΩ) ΔΙΟΥΡΓΟΣ.

—οοο—

Ὁ ἰσθμὸς ὁ διαχωρίζων τὴν Μεσόγειον ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἔχει σήμερον ἔκτασιν 30 μιλίων· ἐνθ' αὐτῷ πάλαι εἶχεν, ὡς πιθανολογεῖται, μεγαλύτεραν, καὶ μόνον προϊόντος τοῦ χρόνου ἐσρικρούνη ὡς ἐκ τῶν ἀμμοῶν ἐναποθέσεων καὶ προσχωμάτων ἀμφοτέρων τῶν θαλασσῶν τούτων. Οὐδεμίαν δὲ ἀμφιβολίαν ὑπάρχει ὅτι οἱ ἀρχαῖοι εἶχον κατασκευάσει ἐν τῷ ἰσθμῷ τούτῳ διώρυγα θέτουσαν εἰς συγκοινωνίαν τὰς δύο ταύτας θαλάσσας. Ἡ διώρυξ αὕτη, ἧς ἴχνη τινὰ εἰσέτι σώζονται, κατεστράφη, φαίνεται, μετὰ ταῦτα ἕνεκα τῆς ἀμείλειας τῶν κατοίκων, καὶ ἔτι μᾶλλον τῶν ἀπολιτεῦτων κυβερνήσεων τῆς νεωτέρας Αἰγύπτου. Ἀν ἦτο ὅμως κατεσκευασμένη εἰς τρόπον ὥστε νὰ συγκοινωνῶσιν ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας αἱ περὶ τῶν ὀλίγων δύο θαλάσσαι, ἀλλ' ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς κατέλιγεν εἰς τὸν ποταμὸν Νεῖλον· διὰ τὰ εἰσπλέοντα πλοῖα εἰσέρχοντο εἰς τοῦτον, καὶ διὰ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὴν Μεσόγειον.

Ἦν κατασκευὴ τῆς διώρυγος ταύτης ἐπεχείρησε πρῶτος, κατὰ τινὰς μὲν συγγραφῆς, ὁ Ἔσωστρις, κατ' ἄλλους δὲ Νεκὸς ὁ τοῦ Φαμμπητίου υἱός, ὁ ἀκμάσας περὶ τὸ 630 ἔτος π. Χ., ὅστις μετὰ πολὺ ζήλου καὶ δαπάνης ἐξήκολούθει τὸ ἔργον, εἰ καὶ 120,000 περίπου ἀνδρῶν ἀπέθανον κατὰ τὴν ἐπίμοχθον ταύτην ἐργασίαν· ἀλλὰ παρετήθη τοῦ ἐπιχειρήματος ἕνεκα χρησμοῦ τινος ἀναγγειλαντος, ὅτι τοὺς καρποὺς τῶν κόπων του θέλει συλλέξῃ ἄλλος ξένος βασιλεὺς. Καὶ τῷ ὄντι κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν ἔφερον εἰς πέρας τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο Δαρεῖος ὁ τοῦ Ἰστάσπου, ὅτε οἱ Πέρσαι κατέκτησαν τὴν Αἴγυπτον. Ἦν διώρυγα ταύτην εἶδεν ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ ὁ Πρόδοτος, ὅτε ἐπεσκέφθη τὴν Αἴγυπτον 50 ἔτη μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ Δαρείου. ἤρχιζε, λέγει οὗτος, ἐν Βουβάστῳ ἐπὶ τοῦ Νεῖλου, διευδύνετο πρὸς ἀνατολὰς, εἶτα πρὸς μεσημβρίαν, καὶ ἔληγεν ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ εἰς Πάτουμον. Φαίνεται πρὸς τούτοις ὅτι οἱ Πτολεμαῖοι διετήρησαν καὶ ἐπεσκέασαν αὐτήν, διότι ἐπὶ Στράβωνος τοῦ ἀκμάσαντος ὀλίγον μ. Χ. ἔτη εὕρισκτο ἐν καλλιστῇ καταστάσει. Κατὰ δὲ τὸν Διόδωρον ἠνύχαστο καὶ ἐκλείετο κατ' ἀρέσκειαν τοῦ βασιλέως, διὰ

τινων φραγμῶν οικοδομηθέντων ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Β'. Οὐχ ἦσαν δὲ διατηρήθη ἐν καλῇ καταστάσει καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων Αυτοκρατόρων· μάλιστα ἐπὶ Ἀδριανῶ ἐγένοντο διάφοροι ἐπισκευαὶ ἐκταθείσης ἰκανῶς αὐτῆς (*). Διατηρήθη ὡσαύτως καὶ ὑπὸ τῶν πρώτων Καλιφῶν, οὐχ ὅμως καὶ τῶν διωδύχων αὐτῶν, οἵτινες πρημέλησαν αὐτὴν τοσοῦτον, ὥστε περὶ τὰ τέλη τῆς Ἡ' ἐκκλονταετηρίδος, καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Καλιφου Ἀβού Γιαφάρ-Ἀλ-Μανσοῦ κατέστη πάντῃ ἀπλευστος.

Περὶ δὲ τὰ μέσα τῆς 12' ἑκατονταετηρίδος ὑπέβαλεν ὁ διάσημος φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς Λεϊβνίτιος τῷ βασιλεὶ τῆς Γαλλίας Λουδοβίκῳ τῷ 14', ὑπόμνημα περὶ τῆς διώρυγος ταύτης· ὅθεν διετάχθη ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς τῆς Γαλλίας Νουεντέλος νὰ παρακινήσῃ τὴν Ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐπισκευὴν αὐτῆς· ἀλλ' ἡ Τουρκία, μὴ οὕσα εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτιμῆσῃ ἀποχρώντως τὰς προτροπὰς ταύτας, οὐδέμιν ἀπόρρῳα ἐδωκε· καὶ ὅμως ἡ Γαλλία ἐπέμεινε παρακινουσα εἰς τὸ καινοφελὲς τοῦτο ἔργον καὶ Μουσταφᾶν τὸν Γ'.

Ἐπελθούσης δὲ τῆς Γαλλικῆς ἐπανάστασης καὶ μεταθέντος τοῦ Ναπολέοντος εἰς Ἀίγυπτον, ἐνοστήθη εὐθὺς ἐπιτροπὴ ἐξ εἰδημόνων ἀνδρῶν ὅπως ἐξέτασαν τὰ σωζόμενα εἰσέπια, καὶ προτείνῃ ἂν εἶναι κατορθωτὴ ἡ ἐπίσκευς τῆς διώρυγος. Ἡ ἐπιτροπὴ πρόεδρον ἔχουσα τὸν μηχανικὸν Λεπέρν ἐδωκε γνώμην καταφατικὴν, ὑπολογίσασα εἰς 25—30 ἑκατομμύρια φρ. τὴν ἀπαιτούμενν δαπάνην. Ἄν ἐνόμισεν ὁμοίως εὐκόλον τὴν κατασκευὴν διώρυγος θετούσης εἰς ἄμεινον συγκοινωνίαν τὰς δύο θαλάσσης, διότι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ τὰς καταμετρήσεις αὐτῆς, ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα ἦτο δύο σχεδὸν μέτρα ὑψηλότερα τῆς Μεσογείου. Μὴ προφθάσαντες δὲ τοῦ Ναπολέοντος νὰ ἐνεργήσῃ τὸ προταθὲν σχέδιόν, ἀνεβλήθη ἡ ἐνέργεια μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἐγένοντο ἐκ διαλειμμάτων διάφοροι προτάσεις πρὸς τὸν Ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου Μεχμέτ-Ἀλή, μάλιστα καὶ πόλλαι προτροπαὶ παρὰ τοῦ πρίγκηπος Μοτερνίχου καὶ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἧτις ἀπὸ τοῦ 1840 ἐπιμένει διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβους, καὶ διὰ τοῦ ἐν Καῖρῳ γενικοῦ Προξένου αὐτῆς, προτροπῇ τοῦ ὁποῦ ο ἄρχιμηχανικὸς τῆς Αἰγύπτου Κ. Λινάντ-βέης καταμετρήσεν ἐκ νέου τῷ 1853 τὰς ἐπιφανείας τῶν δύο θαλασσῶν, καὶ ἔδωκε ὅτι μόλις ἀσήμεαντὸς τις μεταξύ αὐτῶν διαφορά, ἧτις 0. μ. 48 ὑπάρχει. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1854, ὁ μηχανικὸς καὶ πρῶν πρόξενος ἐν Καῖρῳ τῆς Γαλλίας Κ. Λεσέψ, κατάρθωσε διὰ τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ σχέσεων μετὰ τῆς οικογενείας τοῦ νῦν ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου, καὶ τῆ συνδρομῆς τῆς Γαλλικῆς καὶ ἄλλων κυβερνήσεων, νὰ λάβῃ τὴν ἀδειαν τοῦ τε Σουλ-

τάνου καὶ τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου ἐνα ἐνεργήσῃ τὴν διαρρύθνησιν τοῦ Σουεσίου, θέτιον εἰς συγκοινωνίαν τὴν δύο θαλάσσης οὐχ ἐμμέσως ὡς τὸ πάλαι διὰ τοῦ Νείλου, ἀλλ' ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας δι' ἰδιαιτέρας διώρυγος. Τούτου ἕνεκα ἀπευθύνθη ὡς γνωστὸν πρὸς ἀπάσας τὰς Ἐυρωπαϊκὰς Κυβερνήσεις ἐξαιτούμενος τὴν συνδρομὴν καὶ συμπραξίν τῶν μηχανικῶν αὐτῶν, ὅπως ἐξετάσαντες ἐπιτοπίως ὅλοι ὁμοῦ καὶ ἐκ συμφώνου τὴν θέσιν, ἴδωσι συμφέτερον ἂν εἶναι ἢ μὴ κατορθωτέα τοιαύτη τις διώρυξ. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει ταύτῃ ἡ Ἀγγλία ἐγορήγησε τοὺς μηχανικοὺς αὐτῆς Ῥήνδελον, Μακ-Κλέανον καὶ Μάκβυον· ἡ Αὐστρία τὸν Δε-Ναργρέλλαν· τὸ Πεδεμόντιον τὸν Παλαιόκαππιν· ἡ Ὀλλανδία τὸν Κορνάρον· ἡ Πρωσία τὸν Λέντσον· ἡ Ἰταλία τὸν Κυριακὸν Σεγούδον Μοντέσινον· ἡ Γαλλία τὸν Ρενανδῶν καὶ Λιεύσωνα, καὶ ἡ Αἴγυπτος τὸν Λινάντ-βέην καὶ Μουγιέλ-βέην, οἵτινες συναθροισθέντες ἐν Παρισίοις τὴν 31 Ὀκτωβρίου τοῦ 1855 ἔτους, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἀίγυπτον καὶ ἐξετάσωσιν ἐπιτοπίως τὰς διαφόρους τοῦ Σουεσίου θέσεις, ὡς καὶ ἐγένετο. Ἐπομένως μετ' ἀκριβοῦς ἐπιτοπίως γεννηθέντος ἐξετάσεως ὑπὸ τῶν μνησθέντων μηχανικῶν, ὑπεβλήθη τῷ ἀντιβασιλεὶ τῆς Αἰγύπτου τὴν 3 Ἰαννουαρίου τοῦ 1856 ἔτους λεπτομερεστάτη ἐκθέσις, ἐν ἣ πάντες οὗτοι λέγουσι ῥητῶς ὅτι ἡ μεσόγειος δύναται κάλλιστα καὶ εὐκόλως τὰ ἐνωθῆ ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης διὰ διώρυγος, κατασκευασθησομένης ἐκ Σουεσίου μέχρι Πηλουσίου. Ἰπελόγησαν δὲ τὸ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενον ἐξόδον εἰς 180—200 ὡς ἔγγιστα ἑκατομμύρια φράγκων, καὶ τὸν διαπανθησόμενον πρὸς διεκπεραίωσιν τοῦ ἔργου χρόνον εἰς 3 ἔτη. Ἡ διώρυξ αὐτὴ ἀρχομένη ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ ἐκ τοῦ παραλίου τῆς τῶν Ἡρώων πόλεως, θέλει διευθύνεσθαι κατὰ καμπυλογραμμίαν πρὸς ἀνατολὰς τῆς πόλεως μέχρι τῆς ἀλμυρᾶς λίμνης (Amers), ἣν θέλει διατρέχει· καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἑκτασίαν ἀκαλοῦσθαι θέλει διέρχεσθαι παρὰ τὸ Σαράπειον καὶ εἰσέρχεσθαι ἐν τῇ λίμνῃ Τιμσάχῃ (Timsah), ἧτις θέλει προσδιορισθῆ τρόπον τινα ὡς νύστυθμος· ἐξερχόμενη δὲ τῆς λίμνης ταύτης θέλει διατρέχει τὴν χώραν Ἐλγυτσην (El-Ghuiss) διευθυνομένη πρὸς τὴν λίμνην Μενζαλέχην (Menzahleh), ἣν ἀφῶν διέλθει κατ' εὐθυγραμμίαν θέλει φθάσει εἰς Οὐμφαρέγην (Oum-Fareg) καὶ Οὐγεμίλιν, (Oum-Ghémile), ὅθεν θέλει ἀπολήγει ἐν τῇ Μεσογείῳ μακρῶν τῆς ξηρᾶς εἰς μέτρος ὅπου τὸ βάθος τῶν ὑδάτων ἔχει μέτρον 7,50, καὶ ὅπου θέλει οικοδομηθῆ ἀνάλογός τις λιμνὴ ὁμώνυμος τῇ νῦν Ἀντιβασιλεῖ τῆς Αἰγύπτου. Τὸ βάθος τῆς διώρυγος ταύτης θέλει εἶναι 8 περίπου μέτρων, καὶ τὸ πλάτος 84. Δυστυχῶς ὅμως ἡ πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας ἐπιφέρει οὐ μικρὰ προσκλήματα εἰς τὴν ταχυσίαν τοῦ κοινοφελούς τούτου ἔργου ἐκτέλεσιν, καὶ μάλιστα εἰς τῶν Ἀγγλῶν μηχανικῶν Ροβέρτος ὁ Στεβενσόνος ἀπεπειράθη ν' ἀποτρέψῃ τοῦ ἐπιχειρήματος, δημοσιεύσας διατριβὴν ὑποστηρίζουσαν τὸ ἀκατόρθωτον τοῦ ἔργου· πλὴν καλῆ τύχῃ, ἄλλοι ἐμπειροὶ τῆς

(*) Ἡ διώρυξ τοῦ Τραϊανῶ ἢ Πτολεμαϊκὸς ὁ γεωγράφος καλεῖται Τραϊανῶ ποταμῶν, φαίνεται ἦτι ἦτο διάφορος τῆς ἡνω εἰρημίνης.

Στερεῶς μηχανικοὶ, ἐξ ὧν ὁ Παλαιόκαππας καὶ Δυπίνος, ἀντέκρουσαν ἰσχυρῶς τοὺς λόγους αὐτοῦ ἀποδείξαντες τὸ εὐκατόρθωτον ἐπομένως μόνον ὑπὸ πολιτικῶν λόγων ἢ προφάσεων κωλύεται εἰσέτι ἡ πρόδοσις τῆς ἀξιολόγου ταύτης ἐπιχειρήσεως, ἧτις πραγματοποιουμένη θέλει τὰ μέγιστα διευκολύνει τὰς ἐμπορικὰς τῆς Εὐρώπης συγκοινωνίας καὶ ἐπιχειρήσεις μετὰ τῶν τοῦ Ἰνδικοῦ Ἰσχανοῦ χωρῶν, καὶ ἐλαττώσει κατὰ τὸ ἦμισυ καὶ πλεόντερον τὸ διάστημα τοῦ διαπλοῦ πρὸς τὰς χιόρας ἐκείνας ἐκ τῶν σημαντικωτέρων τῆς Εὐρώπης λιμένων, καθὼς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὀφραξῆς συγκριτικοῦ πίνακος τοῦ συνεσχθέντος ὑπὸ τοῦ Γρεδιέρου τοῦ καὶ ὑδρογράφου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τῆς Γαλλίας ναυτικοῦ.

Ἀπόστασις εἰς γεωγραφικὰ μίλια.

Λιμένες. ἀ ἀ τοῦ Βόρειου ἡμισφαιρίου.	Διὰ τῆς διώρυγος.	Ἐλάττωσις.	
Πειρούπολις	13,600	8,630	45 τοῖς 100
Σταπόλη	13,330	8,290	46 " "
Ἀμβούργον	14,650	7,810	48 " "
Ἀματιλόδαμον	14,450	7,420	49 " "
Λονδίνον	14,340	7,300	49 " "
Ἄδρον	14,140	7,090	50 " "
Λισαβὼν	13,500	6,100	54 " "
Βαρσαλίαν	14,330	6,800	61 " "
Μασσαλία	14,500	6,490	62 " "
Γένοβα	14,690	6,460	63 " "
Τεργέστ' καὶ Βενετία	13,480	6,220	66 " "
Κωνσταντιν.	15,630	4,700	70 " "
Ὁρσους	13,900	5,080	68 " "

Ι. ΔΕ. ΚΙΓ' ΑΑΑΑΣ.

Αἱ ὀφθαλμοί.

Π Ο Ι Η Σ Ι Σ
— 000 —
ΑΙ ΟΡΦΑΝΑΙ.

Ἰδέτε τας, εἰδ' ἢ γὰρ τὸ πατρικὸν χωρὸν, γέροντες τὰς ἀγαπῶν· ὅταν περὶ τοῦ ἔργου τῶν ἰ γείοι, τ' ἀρστρον ἀγγλῶν ἀγίον. ἢ ὄσφρις τῶν ἴσος ποθεῖ, καὶ ὄνειρα τῶν καὶ μεγαλείου ὄν ἡσυχον ταράττον· ῥόδον τοῦ τακτικοῦ τῶν βίον. Ἀλλὰ μὴ τὰς φθορήσῃ· ἢ ἐπιγθορατέρα τὰς λείπει τῶν ἐντυχῶν· ὅν ἔχουσι μητέρα.

Μακρὰν τοῦ κόσμου ἐλάλουσι, ἀξέλαροι γελάουσι, καὶ ἢ φωνὴ τῶν ὅς πηρῶν ἀντιλαλεῖ ἄδαντα· δάκρυ ποτὲ ἐγ' ἔγραψε τὸν νέον ὀφθαλμὸν τῶν εἰρη δι' ἄλλων συμφορᾶς· αὐδὲν ποδοῦσι ἔδωκε, καὶ ἐντυχῶν, εὐτυχίαις τοὺς ἄλλους καθεύδουσι. Ἀλλὰ μὴ τὰς φθορήσῃ· ἢ ἐπιγθορατέρα τὰς λείπει τῶν ἐντυχῶν· ὅν ἔχουσι μητέρα, εἰς τὴν γλυκίαν χάριν τῶν προσημειῶν ἢ φέουσι, εἰαί τῶν κριτῶν τοῦ ἀγροῦ ἀσκότρου τοῦ χρώμα· φθορῶν τὰ ῥόδα τῆς αὐγῆς τὸ ῥόδιόν τῶν στήρα, καὶ ὄρουσι ὅταν περὶ γῆ ἀδάμαντας ἢ φέουσι.

κοσμεῖ τὴν χρυσῆν κόμην των ὡς στέμμα βασι-

λίσσης. Ἀλλὰ μὴ τὰς φθορήσῃτε ἢ ἐπιφθορωτέρα ταῖς λείπει των εὐτυχιῶν δὲν ἔχουσι μητέρα.

— 000 —

Ἐγράμης εὐσπλαγχνος, σκληρὴ εἰς τῆς ἀμαρτίας, δρέψας τὸ θῆμα σου πρὶν ἢ τί τὰς στερεῖς τοῖσιν εἰς θρήνους ἄλλως ἔπρεπε κ' εἰς στεναγμοὺς τὰ ζῆσου

ἂν ἐνθυμιῶντο τῆς μορφῆς ἐκείνης τῆς γλυκείας. Τὰς πτέρυγας σας εἰς αὐτῶν ἀνοίξατε εὐρείας, Προσάταται, ἄγγελοι, αὐταὶ μερὶς εἰς ὑμετέρων χρεῖαν ὑμῶν δὲν ἔχουσιν αἱ ἔχουσαι μητέρα.

K. N.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ ΤΗΣ ΚΑΘ ΗΜΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ.

— 000 —

Προσθήκαι καὶ διορθώσεις (*).

Α.

Ἄβι. Ἐν Τουρκίᾳ, τὸ κυνήγιον. Ἐάν ἡ λέξις δὲν εἶναι τουρκικὴ, πιθανόν νὰ ἔχη συγγένειαν μὲ τὸ λατιν. avis, πτηνόν.

Ἄγριατικόν. « Βιβλίον ἀγριατικόν », livre de dévotion.

Ἄγκομαχῶ καὶ ὄνομα

Ἄγκομαχητόν. Πνευστικὸν ἔνεκα δρόμου ἢ ἄλλου τινὸς ἔργου μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ κόπου γενομένου, οὕτως ὡστε πνίγεται σχεδόν, μόλις δυνάμενος νὰ ἀναπνεύσῃ. Ἡ σύνθετος αὕτη λέξις παράγεται, κατ' ἐμὲ, παρὰ τοῦ ἄγγω (πνίγω) καὶ τοῦ μάχομαι, ὡσαύτῃ ὁ μόλις ἀναπνεύων μάχεται πρὸς τὸν ζητούντα νὰ πνίξῃ αὐτὸν κόπον.

Ἀτάλικος. Ἐν Ἑπτανήσῳ. « Ἀμύγδαλα ἀτάλικα », ἢ τοὶ εὐθραυστα ἄλλα καὶ « ἄνθρωπος ἀτάλικος », ἢ τοὶ φιλάσθετος, délicat. Ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἀτάλιος, ἔξ οὗ πιθανῶς καὶ τὸ délicat τῶν Γάλλων.

Ἀταλικούνη. Αὐτόθι. Délicatesse.

Ἀμπλακεύομαι. Αὐτόθι. Πλανῶμαι, γυρίζω εἰς τὴν κλίνην μου, τὴν ἀγῆν μάλιστα καὶ βεμβάζω. Ἡ λέξις ἀρχαία.

Ἄλατρεῖον. Αὐτόθι. Ἀροτριῶ τὴν γῆν διὰ τοῦ ἀλάτρου (ἀρότρου).

Ἄλιθριος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπως καὶ οἱ ἀρχαῖοι. « Τί ἀλιθρίος! » καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ὑπὲρ τὸ δέον ζωρῶν παιδιῶν.

Ἄπτιλῶ. Ἐν Χίῳ, ὅπως καὶ οἱ ἀρχαῖοι. « Ἰπάγω εἰς τὸ φρέαρ ν' ἀντλήσω ».

Ἄπυρόσκα. Ἐν Ἀθήναις. Ὅ,τι ὠνομάσαμεν ἀλλοχρῶ ἀγματοστολιὰτικα, ἀβρουκούνας καὶ βούσκα.

Ἀνήξερως, ὁ μὴ εἰδώς, ἐκ τοῦ ἀστερητικοῦ καὶ τοῦ ἠξέρω. « Τί κάμνεις τὸν ἀνήξερων; » δηλαδὴ, τί προσποιεῖσαι ὅτι ἀγνοεῖς; λέγεται δὲ καὶ κάμνος, ἐκ τοῦ κάμω.

Ἀγυλιά ἢ ἀλλαχοῦ στάλτη. Λέξις, κατ' ἐμὲ, σύνθετος ἐκ τοῦ ἀστερητικοῦ α καὶ τοῦ γυλιός· διότι ἢ αἰθάλη δὲν ἔχει ὑγρασίαν, δὲν σύγκειται ἐκ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ, ὅπως ὁ Γαλλὸς ὀρίζει τὸν χυλόν, ἀλλὰ μόνον ἐκ ξηροῦ.

Ἀσπροουδερὸς, blanchâtre, λευκωπός. Μόνον ἐπὶ τούτου τοῦ χρώματος καὶ τοῦ μέλανος (μαυροουδερὸς) ὑπάρχει τοιοῦτος τύπος.

Ἀτόμαχος. Ἐν Χίῳ τὸ πτηνόν τὸ ἀλλαχοῦ λεγόμενον Κεφαλός. Ἄετός-μάχομαι.

Γ.

Γιαλός. Λιγιάλος. « Γιαλὸ γιαλό », ἐπιβήματικὸς, δηλαδὴ πλησίον εἰς τὸν αἰγιαλόν, εἰς τὴν παραλίαν.

Γινώσκα. Εἰς ταύτην μόνην τὴν φράσιν αὐτὴν ὁ Θεὸς τὸ γινώσκει. »

Γερανίω. Ἐν Χίῳ. « Ἡ θάλασσα γερανίζει, » ἤγον ρυτιδῶνται καὶ γίνονται γερανίη ἔνεκα τοῦ μικροῦ κατὰ μικρὸν ἀξάνοντος ἀνέμου. Ὁ Ἰπποκράτης ἐξέφρασε τὸ αὐτὸ διὰ τοῦ λαγανίω. Καὶ ἡμῶς συγγενεστέρῃ τοῦ ἀήρμου φαίνεται ἡ χιακὴ λέξις, ἐάν κατὰ Κοραῆν τὸ γερανός εἶναι τὸ ἡερῶδες τῶν ἰώνων, ἢ ποιητικωτέρα, ἐάν τὸ γερανίω παράγεται ἐκ τοῦ γέρανος, διότι ἡ θάλασσα ἔχει τότε τὸ χρώμα τούτου.

Γυναικόπαιδα. Οὐδέτ. ἀείποτε δὲ πληθυντικῶς.

Γραφή. Ἐπιστολή. « Μαζόνει γραφαίς, » ἐπὶ νοσοῦντος οὐτινος ὁ θάνατος εἶναι ἀρευστος. Ἐννοούμεν δὲ διὰ τούτου ὅτι συνάγει ἐπιστολὰς παρὰ τῶν συγγενῶν ἢ φίλων τῶν προαποθανόντων, ἵνα κομίσῃ αὐτὰς πρὸς τούτους.

Δ.

Δεμοσιά. Ἐν Πελοπόν. Δημοσία ὁδός, ἀγοιὰ.

Διανεύομαι. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. Πλανῶμαι εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ κάμνω νεύματα. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ἐνεργητικῶς διανεύω.

Διστραμμένος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. « Ἄνθρωπος διστραμμένος, » ἢ τοὶ κακῆς, ἀχρεῖος. Μόνον μετοχικῶς.

Δροσίτης. Ἐν Λιγίῃ. Εἶδος ἰχθύος.

Δρύμναι. (Ἰδε Πανδ. τομ. Η' σελ. 439). Ὁ μὲν Κοραῆς (Ἄτ. Δ', 106) παράγει τὴν λέξιν παρὰ τοῦ δρύπτω, ὃ δὲ Οἰκονόμος (περὶ γνησίας προφορᾶς σελ. 768. ἐν σημ.) παρὰ τοῦ Δρύμναι, ὡς ἔλεγον, προσθέτει, οἱ Θεσσαλοὶ τὰς Δρυάδας.

Ε.

Εἶδα κ' ἀποεῖδα. Ὁμοῦ, καὶ εἰς μόνον τούτου τὸν χρόνον. « Εἶδα κ' ἀποεῖδα ὅτι δὲν γίνεται διαφορετικὰ καὶ τὸ ἀπεφάσαι. »

Ἐμασα καὶ θὰ μάσω, ἢτο ἐμάζωξα καὶ θὰ μαζώξω. Εἰς μόνους τοὺς δύο τούτους χρόνους.

Ἐξοχούσης. Ἐν Χίῳ, ὃ ἐν τῇ ἔξοχῃ ἐργαζόμενος, ὃ ἀλλαχοῦ κολλίγυς.

Ἐπισπαστικά. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἕρισπαστικές.

Ἐρημοσπίτης. Παροιμία « Πολυτεχνίτης κ' ἐρημοσπίτης, » ἐπὶ τῶν πολλὰ μὲν εἰδῶτων, ἀλλὰ πάντῃ ἀπρόων καὶ μηδὲ οἰκίαν ἔχόντων.

Ἐσπερινά. Ἐν Ἑπτανήσῳ ὀνομάζουσιν οὕτω τὰ κλόυσα, τὰ ὅποια προσφέρουσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀντὶ ἄρτων.

Ζ.

Ζάμιας. Ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ. Ἐκ τοῦ ἐπιτατικῆς Ζα καὶ τοῦ μέγας ὡς ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι « Ζάπλουτος, Ζάχρονος, Ζαφεγγής, » καὶ τὰ λοιπὰ.

Ζύγαινα. Ἐν Λιγίῃ. Ὁ ταυτάνωμος ἰχθύς τῶν ἀρχαίων.

Ζωτοζήγρια. Σύζυγος ὅπωςδήποτε διαζευχθεῖσα ἀπὸ τοῦ ζῶντος αὐτῆς ἀνδρός.

Ζαρῶν. Ὁ Κοραῆς (Ἄτακ. Α', 213) παράγει τὴν λέξιν παρὰ τοῦ Σαρῶ ἄλλα παρατηρητέον μὴ σύγκειται ἐκ τοῦ ζα καὶ ῥήγνυμι, ἔθεν ῥός, ῥόχθος καὶ ῥόθος (Ἰδε Πανδ. τομ. Η' σελ. 440).

Θ.

Θελίμαξα. Ἐν Ἀθήναις. Τὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας (meubles), διότι τὰ θέλει, τὰ ἀπαιτεῖ ἡ οἰκία.

Θεοφοβούμενος. « Ἄνθρωπος θεοφοβούμενος, » εὐσυνειδήτος, ἔχων φόβον Θεοῦ.

Θωρῶ. (Θεωρῶ.) Ὀνειρεύομαι ὅθεν ἡ παροιμία « ὅποιος πεινᾷ φωμιὰ θωρεῖ ». Ὁμοίως ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι « Πᾶσα κύν ἐν ὑπνῷ ἄρτους μακτεύεται. »

Θυρίδα. Πρόσθεσις εἰς τὴν ἐν τοῖς ἄτακτοῖς ταύτην λέξιν (Τόμ. Δ', 184) ὅτι θυρίδας ὀνομάζουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει μικρὰς θέσεις (étages) τὰς ὅποιας κατασκευάζουσιν εἰς τὰ δωμάτια, ἵνα ἀποθέσῃ ἐπ' αὐτῶν ποτήρια καὶ τὰ τοιαῦτα.

Κ.

Κεφαλός. Πτηνόν. Ὅρα καὶ ἀτόμαχος.

Κοπανίω. Μεταφ. « Ὅλο τὸ ἴδιον κοπανίζεις », δηλ. ἐπιμένεις λέγων τὸ αὐτό. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν μεταχειρίζομαι καὶ τὴν φράσιν « τὸ γουδι τὸ γουδοχέρι ».

Καλὰ καὶ Κακά. Ἐπίρ. Τὰ προσθέτομεν εἰς ἀπειρους λέξεις οὕτω καλοτρόγω, καλοπίνω, καλοκοιμῶμαι, καλοκάνθωμαι κτλ. ὡς κακοτρόγω, κτλ.

Καίλος. Ἐν Ἀθ. Ὁ περὶ τὰς ἐλαίας γινόμενος λάκκος γάρην καλλιεργείας ὃ δὲ περὶ τὰ λοιπὰ δένδρα λέγεται περλάκκιωμα.

Κουιντουβερνάρης. Ἐν Νάξῳ. Ὁ καλλιεργῶν γῆν ξέννη ὑπὸ κύριον (Contubernium). Λείψανον τῶν τιμαριωτικῶν χρόνων, ὅτε οἱ δούλοι θεωρούμενοι ἀνίκαναι πρὸς γάμον συνήκουν μόνον μετὰ γυναικῶν.

Καιρός. Πολλαχού τῆς Ἑλλάδος λέγουσιν ἐνονοῦντες τὸ προσεχὲς ἔτος « ἀπὸ καιροῦ » ὅπως ἄλλοι λέγουσι « τοῦ χρόνου. »

Κατσιποδιάζω. (Ἰδε Πανδ. τομ. Η', σελ. 444). Πρόσθεσις καὶ ταύτην τὴν σημασίαν « τὰ δένδρα ἐκατσιποδιάσαν » καὶ « δένδρα κατσιποδιασμένα », rabougris.

Καρτιάω. « Τὰ κουκκία, αἱ ἀγρονάροι, καὶ τὰ

τοιαῦτα ἐκάρτιασαν », ἢ τοὶ ὑπὲρ τὸ δέον ἰσχυρίσασαν καὶ πρέπει νὰ κοπῶσι, συγκομιεσθῶσιν. Ἰποθέτω ὅτι παράγεται παρὰ τοῦ καρτός, ἐκ τοῦ κείρω. Λέγομαι καὶ κάρτικον τὸ παραωριμάσαν.

Κατατομάς. Κατατομάς ὀνομάζουσιν ἐν Χίῳ, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι, τὰ ἀλλαχοῦ καλούμενα χωρίσματα τῆς οἰκίας (pièces). « Ἡ οἰκία αὕτη ἔχει, φερ' εἰπεῖν, πέντε κατατομάς. »

Λ.

Λακτέντο ἢ λαχτέντο (τὸ ντ ὡς d). Ἐν Αἰγαίῳ τὸ χοιρίδιον τὸ μόνον μὲ γάλα τραφέν, ἐκ τοῦ λατιν. lactatus, γαλαθηνόν.

Λοκμάς. Τὸ στρογγύλον ζυμαρικόν, ἢ αἱ στρογγύλαι τηγαίνται τὰς ὁποίας συνήθως μεταχειρίζομαι ἐν Ἑλλάδι ἰδίως τὸν χειμῶνα. Οἱ ἀρχαῖοι Καππαδοκίαι ὀνομάζον αὐτὸν λαχμάρι. Ὅρα τὰ περὶ τούτου εἰς Ἀθήν. Βιβλ. Γ', 48.

Μ.

Μαλλοκέφαλα. Οὐδὲ ἀείποτε δὲ πληθ. « Ἐξώδευσε τὰ μαλλοκέφαλά του, » δηλ. πάμπολλα χρήματα, ὅ,τι καὶ ἂν εἶχε, καὶ αὐτὰ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του.

Μαντάρι. Λέξις ναυτικὴ. Ἰμαντάριον, ὑποκοριστικὸν τοῦ ἱμάς, ἱμάντος.

Μαζή. (Ἰδε Ἄτακτα Α', 175, 254, καὶ Β', 229.) Ἡ ἐτυμολογία τοῦ Κοραῆ ἐσφαλμένη, διότι τὸ μαζή εἶναι παρεφθαρμένον ἐκ τοῦ ἐπιβήματος μαζε. Καθὰ μ' ἐβεβαίωσεν ὁ Κ. Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος εἰς τὴν ἱκαρίαν λέγουσι σήμερον οὕτω « ἀγόμεν ἀμαζε » ἢ τοὶ ὁμοῦ. Ἄμα μετὰ τῆς κίνησις σημαίνουσας τελικῆς συλλαβῆς ζε.

Μαυροουδερὸς. Ὅρα ἀσπροουδερὸς.

Μισόλογα (τά). Μισὸς λόγος. demi-confidences, καὶ rancences. N. Δ.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

ΔΙΑΦΟΡΑ.

— 000 —

ΦΡΟΝΙΜΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ. Ἐμπορὸς τις θέλων νὰ μεταβῇ εἰς ξένην χώραν παρέδωκεν εἰς δερβίσην, ὃν φίλον αὐτοῦ ἐνόμιζε, βαλάντιον πλήρες χρυσῶν νομισμάτων καὶ λίθων πολυτελῶν, παρακαλέσας νὰ τὰ φυλάξῃ μέχρι τῆς ἐπανόδου του. Ὅτε δὲ ἐπανελθὼν μετὰ ἐν ἔτος ἐζήτησεν αὐτὰ, ὁ δερβίσης ἠρνήθη νὰ τ' ἀποδώσῃ, διύχουρίζομενος ὅτι οὐδὲν οὐδέποτε ἔλαβε παρ' αὐτοῦ. Ὁ ἔμπορος ὀργισθεὶς διὰ τὴν τόσῃ ἀπιστίαν, προσέτρεξεν εἰς τὸν Καδῆν ἐγγυλῶν τὴν δερβίσην. — Ἦσο μᾶλλον τίμιος ἢ φρόνιμος, ἀπεκρίνατο ὁ δικαστής· διότι δὲν ἔπρεπε εἰς ἄνθρωπον, ὃς τινος δὲν ἐγνώριζε βασιμῶς τὴν τιμότητα, νὰ ἐμπιστευθῆς τὰ τιμαλφέστατά σου πράγματα. Πῶς νὰ κατορθώσω νὰ σοὶ ἀπαδώσῃ τὸ ὅποιον ἔλαβεν ἐνέχυρόν ἀνευ μαρτύρων; Καὶ ὅμως θέλω καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς τούτο. Ἰπνεγε ἔτι ἄπαξ εἰς αὐτὸν καὶ συνδιαλέχθη μετ'

(*) Ἰδε τὸ ὑπὸ Ν. Δ. γλωσσάριον τὸ καταχωρηθὲν ἐν τῷ Η' τόμῳ τῆς Παναώρας. σελ. 420, 430, 452, 492, 516 καὶ 540.

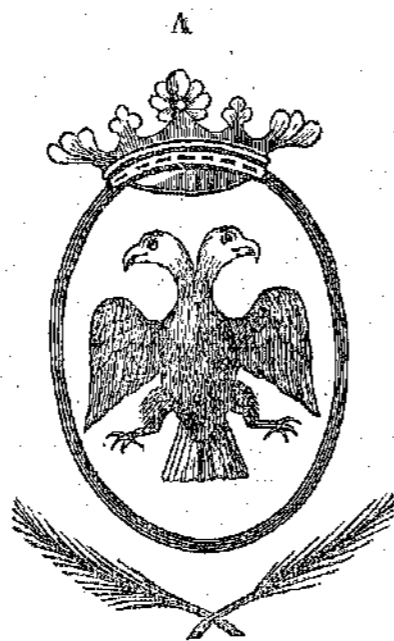
αὐτοῦ φιλικῶς τῷ τρόπῳ, γὰρ ὁμοίως νὰ εἶπες τὸ παραμικρὸν περὶ τῆς ἐπεμβάσεώς μου εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· αὐριον δὲ τὴν αὐτὴν ὥρην ἔλθε πάλιν ἐνταῦθα. Ὁ ἔμπορος ἀπελθὼν ἐπράξεν ὡς προστάχθη, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ βαλαντίου ἤκουσε πλείστας θάλασσας ὕβρεις. Ἐνῶ δὲ ἐφιλονεικῶν καὶ ὑβρίζοντο, παρουσιάσθη ὁ ὑπηρετὸς τοῦ Καδῆ προσκαλὼν τὸν δερβίσην ἐνώπιον τοῦ κυρίου του. Καὶ ὅτε ὑπῆγεν ὁ δερβίσης, ὁ δικαστὴς ὑπεδέξατο αὐτὸν φιλοφρόνως, ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸ λαμπρότατον τοῦ δωματίου καὶ πολλὰς τιμὰς παρέσχεν εἰς αὐτόν. Ἐμίλησε περὶ πολλῶν πραγμάτων παρναίων τεχνιόντων τεσσούτους ἐπαινοῦς περὶ τῆς τοῦ δερβίσου γενναιοψυχίας, μεγαλοφροσύνης, σοφίας καὶ πολυμαθίας, ὥστε ἐκείνησθε πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ. — Σὲ προσεκάλεσα, εὐγενῆ δερβίση, εἶπεν ὁ Καδῆς ἐπὶ τέλους, ἵνα σοὶ δώσω ἀπόδειξιν τῆς ὑπὲρ σοῦ ὑπολήψεώς μου· σπουδαία ὑπόθεσις μὲ καταναγκάζει μῆνας τινας ν' ἀναχωρήσω ἐντεῦθεν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐμπιστεύωμαι εἰς τοὺς ὑπηρετὰς μου, ἐπεθύμουν νὰ παρακαταθέσω τοὺς θησαυροὺς μου εἰς χεῖρας ἀνδρὸς ἀποκλινόντος τῆς ἐμπιστοσύνης ὁλοκλήρου τῆς πόλεως. Ἄν λοιπὸν χωρὶς νὰ διαταράξω τὰς λοιπὰς σου ἐνασχολήσεις εἶναι συγκοχωρημένον νὰ σὲ ἐπιβαρύνω, θέλω σοὶ πέμψαι αὐριον περὶ μέσας νύκτας τὰ πολυτιμὰ μου πράγματα. Καὶ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἀπαιτεῖ βαθυτάτην σιωπὴν καὶ ἄκραν ἐγρημυδίαν, θέλω σοὶ τὰ ἀποστείλαι διὰ τοῦ πιστοτάτου ὑπηρετοῦ μου ὑπὸ τὸ ὄνομα δωρεᾶς.

Ἰλαρότης ἐπεχύθη εὐθύς ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ δερβίσου· εὐχαρίστησε μετ' ὑπουλισίας τὸν Καδῆν διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην του, τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι θέλει διαφυλάξει τοὺς ἐμπιστευθησομένους αὐτῷ θησαυροὺς ὡς κέρην ὀφθαλμοῦ, καὶ τὸν ἀπεχαιρέτισε μὲ ἀνέκφραστον ἀγαλλίασιν, ὡς εἰ εἶχεν ἤδη ἀπατήσῃ τὸν Καδῆν.

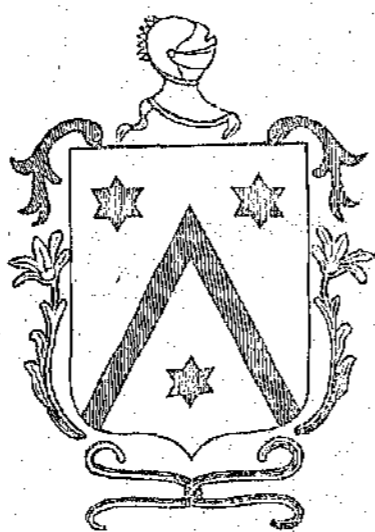
Τὴν ἐπιούσαν, περὶ τὴν αὐγὴν, ἦλθεν ὁ ἔμπορος πάλιν καὶ ἀνέφερε τὴν ἐπιμονὴν τοῦ δερβίτου. Ἰπαγε καὶ αὐθις εἰς αὐτόν τὴ τελευταίον, εἶπεν ὁδτος, καὶ ἂν πάλιν ἀρνιθῆ ἀπειλήσῃ αὐτόν, ὅτι θέλεις κινήσει ἀγωγὴν ἐνώπιόν μου. Ὁ ἔμπορος ὑπήκουσε. Μόλις δὲ ἤκουσεν ὁ δερβίσης περὶ τοῦ Καδῆ, οὐ τινος τὴν ἐμπιστοσύνην κατ' οὐδὲνα τρόπον δὲν ἤθελε νὰ ἀπολέσῃ, καὶ ἀπέδωκε τὸ βαλάντιον ἀμέσως. — Αἰ, ἀγαπητέ μοι φίλε, προσέθηκε μειδιῶν, τί θέλεις τὸν Καδῆν; ἡ παρακαταθήκη σου εὑρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας μου ἀκεραία· σὲ εἶχα ἀστείθη ἵνα ἴδω πῶς ἤθελες φερθῆ εἰς ταύτην τὴν περίστασιν. Ὁ δὲ ἔμπορος σπεύσας ἦλθε πρὸς τὸν Καδῆν καὶ τὸν εὐχαρίστησεν.

Ἐν τούτοις ἐπῆλθεν ἡ νύξ καὶ ὁ δερβίσης ἠτοίμαζέτο νὰ παραλάβῃ τοὺς ὑποσχεθέντας θησαυροὺς· ἀλλ' ἡ νύξ παρήργετο χωρὶς νὰ ἐμφανισθῇ ὁ ὑπηρετὸς τοῦ δικαστοῦ μὲ τὸ δῶρον· ὁ χρόνος ἐφαίνετο αὐτῷ ἀτελεύτητος, καὶ περὶ τὴν αὐγὴν ὑπῆγε μόνος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δικαστοῦ. — Ἦλθον νὰ πληροφορηθῶ, εἶπε, διατί δὲν ἐστείλατε τὸν ὑπηρετὸν σας; — Διότι ἐμαθόν, ἀπέκρινετο ὁ δικαστὴς, ὅτι εἶσαι

ἀπιστος, ἀπατεὼν καὶ κλέπτης τῶν παρακαταθηκῶν. Ὁ δερβίσης ἐκλίεν ἐυσθεῖστατος μέχρις ἐδάφους τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπῆλθε σιωπηλῶς.

B

ΟΙΚΟΣΗΜΑ.

Τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Α. Οἰκόσημον ἀνήκει τῇ οἰκογενεῖα Σιγάλα, σὴζομένη ἐν Τήνῳ καὶ ἄλλαις ἴσως νήσαις τοῦ Αἰγαίου, τὸ δὲ ὑπὸ στοιχ. Β' τῆ ἐν Μυκόνῳ οἰκογενεῖα Γαίζην. Καὶ πόθεν μὲν κατάγεται ἡ πρώτη θέλωμεν γράψαι ἀκολούθως, ἐπειδὴ παρέπεσεν ἡ ὑπὸ τοῦ ἐν Θήρᾳ συνεργάτου ἡμῶν Κ. Δὲ Κιγάλλα σταλεῖσα σημείωσις, ἡ ἄλλη ὁμοίως εἶναι αὐτῇ ἐκείνη περὶ ἧς ἠμιλήσαμεν ἐν τῷ Α' τόμῳ τῆς Πανδώρας (σελ. 486), ἡ ἀρχηγὸν λαβοῦσα ἐν Ἑλλάδι τὸν Ἀνδρέαν Γαίζην, ὁστις μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Φράγκων ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔλθων περὶ τὸ 1207 ἔτος μετὰ δυνάμειος κατέκτησε τὴν Τήνον καὶ τὴν Μύκονον.